

T.C.
UFUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
PSİKOLOJİ PROGRAMI

**FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUMLARIN ÇELİŞİK
DUYGULU CİNSİYETÇİLİK İLE ŞİDDETİN VE ERKEK
EGEMENLİĞİNİN MEŞRULAŞTIRILMASI AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SEBİL AYRAL

TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. EDA KARACAN

ANKARA
2021

T.C.
UFUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
PSİKOLOJİ PROGRAMI

**FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUMLARIN ÇELİŞİK
DUYGULU CİNSİYETÇİLİK İLE ŞİDDETİN VE ERKEK
EGEMENLİĞİNİN MEŞRULAŞTIRILMASI AÇISINDAN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SEBİL AYRAL

TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. EDA KARACAN

ANKARA
2021

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

(X) Tezim/Raporum tamamı her yerden erişime açılabilir.

24/06/2021

Sebil Ayrıl

ADAMA

Biricik aileme...

TEŞEKKÜR

Bu alıŐma sűresince desteęini esirgemeyen saygıdeęer danıŐman hocam Doç. Dr. Eda KARACAN' a deęerli katkılarından dolayı teŐekkűr ederim.

Tűm hayatım boyunca karŐılaŐtıęım her zorluk karŐısında benim yanımda olan, benden asla vazgeçemeyen ve hep destekleyen, sevgilerine sahip olabildięim için her gűn Őűkrettięim aileme; gűzel annem Nuriye AYRAL' a, canım babam Mehmet AYRAL' a, bir taneciklerim minik kardeŐlerim AyŐenur KİRAZOęLU ve Őmer AYRAL' a, ayrıca eniŐtecięim Uęur KİRAZOęLU' na ve oda arkadaŐlarım, mutluluk sebeplerim sevgili Moi, Reçel, Boyalı ve dięer tűm miniklere tűm kalbimle teŐekkűrű bir borç bilirim.

Veri toplama sűreci boyunca bana yardım eden arkadaŐlarım Gűlcan AKAY, Műge Kűbra OęUZ, AyŐe ALTINIŐIK, Ezgi PEHLİVAN ve İrem VEZİROęLU' na, sevgili akrabalarım ve deęerli zamanlarımı ayırıp çalıŐmama destek olan tűm katılımcılara teŐekkűr ederim.

Dűnyadaki tűm Őiddetin son bulması dileęiyle...

ÖZET

AYRAL, Sebil. Flört Şiddetine Yönelik Tutumların Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik ile Şiddetin ve Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması Açısından İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2021.

Bu tez çalışmasının temel amacı flört şiddetine yönelik tutumlar ile çelişik duygulu cinsiyetçilik ilişkisinin, şiddetin ve erkek egemenliğinin meşrulaştırılması açısından araştırılmasıdır. Ayrıca, şiddetin ve erkek egemenliğinin meşrulaştırılmasına yönelik ölçek uyarlamasının yapılması çalışmanın diğer bir amacını oluşturmaktadır. Bu amaçlar doğrultusunda araştırmaya 18-35 yaş aralığında olan ve en az bir yıldır romantik bir ilişki içerisinde olan, 375' i kadın ve 198' i erkek olmak üzere toplamda 573 katılımcı dâhil edilmiştir. Katılımcılara Demografik Bilgi Formu, Şiddetin ve Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması Ölçeği, Flört Şiddeti Tutum Ölçeği, Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeği ve Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeği uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre, flört şiddeti tutumu (fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel), cinsiyetçilik (düşmanca ve korumacı) ile erkek egemenliğini meşrulaştırma düzeylerinin kadın katılımcılara göre erkek katılımcılarda daha yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca, hem erkek hem de kadın katılımcılarda flört şiddeti tutumları, cinsiyetçilik ve erkek egemenliğini meşrulaştırma arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Cinsiyetçilik ve erkek egemenliğini meşrulaştırma düzeylerinin kontrol altına alınarak yapıldığı hiyerarşik regresyon analizi sonucunda, flört şiddeti tutumunun flört şiddeti davranış (fiziksel ve psikolojik) düzeyini yordayabildiği görülmüştür. Son olarak, bu tez çalışması ile “Justification of Violence and Male Dominance Scale” in Türkçe’ ye adaptasyon çalışması gerçekleştirilerek Türk literatürüne yeni bir meşrulaştırma ölçeği eklenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Flört Şiddeti, Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik, Erkek Egemenliği, Meşrulaştırma.

ABSTRACT

AYRAL, Sebil. Investigation of Attitudes Towards Dating Violence in Terms of Ambivalent Sexism and the Justification of Violence and Male Dominance, Master's Thesis, Ankara, 2021.

The main purpose of this thesis is to investigate the relationship between attitudes towards dating violence and ambivalent sexism in terms of violence justification and male dominance. In addition, another aim of the study is adapting the violence justification and male domination scale. For these purposes, a total of 573 participants, 375 women and 198 men, who were between the ages of 18-35 and were in a romantic relationship for at least one year, were included in the study. Demographic Information Form, Justification of Violence and Male Dominance Scale, Dating Violence Attitude Scale, The Revised Conflict Tactics Scale and Ambivalent Sexism Inventory were applied to the participants. According to the results obtained, the levels of dating violence (physical, emotional, economic and sexual), sexism (hostile and benevolent) and justification of male dominance were higher in male participants than female participants. In addition, positive and significant relationships were found between dating violence attitudes, sexism and justification of male dominance in both male and female participants. As a result of hierarchical regression analysis, in which the levels of sexism and justification of male dominance were controlled, the attitude of dating violence can predict the level of dating violence behavior (physical and psychological). Finally, with this thesis, a new justification scale has been added to the Turkish literature by adapting the "Justification of Violence and Male Dominance Scale" into Turkish.

Key Words: Intimate Partner Violence, Ambivalent Sexism, Male Dominance, Justification.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No:

BİLDİRİM	i
ADAMA SAYFASI	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR DİZİNİ	viii
TABLolar DİZİNİ	ix
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM	4
1.1. Flört Şiddeti.....	4
1.1.2. Flört Şiddeti ve Kuramsal Açıklamalar.....	6
1.2. Cinsiyetçilik (Sexism)	7
1.2.1. Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik (Ambivalent Sexism)	8
1.3. Flört Şiddeti ile Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik İlişkisi.....	10
1.4. Sistemi Meşrulaştırma Kuramı (System Justification Theory).....	12
1.4.1. Sistemi Meşrulaştırma Kuramı ve Dış-Grup Yanlılığı.....	13
1.5. Flört Şiddeti ile Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması İlişkisi.....	15
1.6. Sistemi Meşrulaştırma ile Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik İlişkisi.....	18
1.7. Çalışmanın Amacı ve Hipotezler.....	21
2. BÖLÜM	23
YÖNTEM	23
2.1. Katılımcılar.....	23
2.2. Veri Toplama Araçları.....	24
2.2.1. Demografik Bilgi Formu.....	25
2.2.2. Şiddetin ve Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması (ŞEEM) Ölçeği.....	25
2.2.3. Flört Şiddeti Tutum Ölçeği.....	26
2.2.4. Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeği.....	27
2.2.5. Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeği.....	28
2.3. İşlem.....	29
3. BÖLÜM	30
BULGULAR	30
3.1. Şiddetin ve Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması (ŞEEM) Ölçeği' nin Türkçe' ye Uyarlanması ve Faktör Analizi Sonuçları.....	31
3. 2. Ön Analizler	33
3.2.1. Flört Şiddetine İlişkin Tutumlar, Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik, Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması ve Flört Şiddeti Davranış Düzeyleri Açısından Demografik Değişkenlere İlişkin Analiz Sonuçları.....	33
3. 2. 1. 1. Kadın Örnekleme İçin Analiz Sonuçları.....	33
3. 2. 1. 2. Erkek Örnekleme İçin Analiz Sonuçları.....	34
3. 3. Flört Şiddetine İlişkin Tutumlar, Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik, Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması ve Flört Şiddeti Davranış Düzeylerindeki Cinsiyet Farklılıklarına İlişkin Analiz Sonuçları.....	38
3. 4. Değişkenler Arasındaki Korelasyonlar.....	40

3. 5. Flört Şiddetine Yönelik Tutumların, Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik ve Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılmasınının Flört Şiddeti Davranışını Yordamasına İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi	43
4. BÖLÜM.....	46
TARTIŞMA.....	46
4.1. ŞEEM Ölçeği' nin Türkçe' ye Uyarlanması ve Faktör Analizine İlişkin Sonuçların Tartışılması.....	46
4. 2. Temel Analizlere İlişkin Sonuçların Tartışılması.....	47
4. 2. 1. Flört Şiddetine İlişkin Tutumlar, Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik, Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması ve Flört Şiddeti Davranış Düzeylerindeki Cinsiyet Farklılıklarına İlişkin Analiz Sonuçlarının Tartışılması.....	47
4. 2. 2. Değişkenler Arası Korelasyon Sonuçlarının Tartışılması.....	48
4. 2. 3. Flört Şiddetine Yönelik Tutumlar, Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik ve Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılmasınının Flört Şiddeti Davranışını Yordamasına İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçlarının Tartışılması.....	50
SONUÇ.....	53
KAYNAKÇA.....	54
EKLER.....	66
Ek 1: Demografik Bilgi Formu.....	66
Ek 2: Şiddetin Ve Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması Ölçeği.....	68
Ek 3: Flört Şiddeti Tutum Ölçeği.....	69
Ek 4: Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeği.....	71
Ek 5: Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeği.....	73
Ek 6: Bilgilendirilmiş Onam Formu.....	75
ÖZGEÇMİŞ.....	76

KISALTMALAR DİZİNİ

WHO : Dünya Sağlık Örgütü

ŞEEM : Şiddetin ve Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması

TABLolar DİZİNİ

Sayfa No:

Tablo 1: Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler.....	23
Tablo 2: SEEM Ölçeği' nin Faktör Yapısı ve Faktör Yükleri.....	32
Tablo 3: Flört Şiddetine İlişkin Tutumlar, Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik, Erkek Egemenliğini Meşrulaştırılması ve Flört Şiddeti Davranış Düzeylerindeki Cinsiyet Farklılıklarına İlişkin Analiz Sonuçları.....	39
Tablo 4: Değişkenler Arası Korelasyon Değerleri.....	41
Tablo 5: Flört Şiddetine İlişkin Tutumlar, Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik, Erkek Egemenliğini Meşrulaştırılmasınının Flört Şiddeti Davranışını Yordamasına İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analiz Tablosu	43

GİRİŞ

Toplumsal yaşam alanının birçok yerinde görülen şiddetin halen önlenememesinin ve sorun olmaya devam etmesinin sebeplerinden birisi, şiddet kavramının tam olarak tanımlanamamasından kaynaklanmaktadır. Bunun nedeni, bu kavramın karmaşık bir yapısı olmakla birlikte, farklı bireyler ve toplumlar tarafından farklı şekilde yorumlanmasıdır. Hangi davranışın kabul edilebilir olduğu ve hangisinin kabul edilemez olduğu, neyin normal neyin zarar verici olduğu algısı kültürler, değerler ve sosyal normlar tarafından şekillenmektedir (WHO, 2002).

Dünya Sağlık Örgütü (WHO, 2002) şiddeti “Kişinin kendisine, bir başkasına veya bir grup ya da topluluğa, kasıtlı olarak fiziksel güç veya iktidarını, tehditle veya fiilen uygulaması ve bu durumun büyük bir olasılıkla yaralanma, psikolojik zarar, gelişim bozukluğu veya ölüm ile sonuçlanması” olarak tanımlarken; Türk Dil Kurumu’nda ise Arapça’ dan dilimize geçen şiddet kelimesi “Karşıt görüşte olanlara kaba kuvvet kullanma” olarak tanımlamıştır (Şiddet, 2020).

WHO (2002)’ ya göre şiddet, uygulayan kişi veya kişiler temel alınarak üç ana başlık altında incelenebilmektedir. İlk olarak, Bireyin Kendine Yönelik Şiddeti, kişinin kendine zarar vermesi veya kendi hayatına son vermeyi düşünmesi, bunu planlaması ve gerçekleştirmesini içermektedir. Bir diğeri, Bireylerarası Şiddet ise iki alt kategoride incelenmektedir. Bunlardan ilki olan Aile ve Yakın Partner Şiddeti, aile bireyleri veya yakın partner tarafından, genellikle ev içinde uygulanmaktadır. İkincisi ise Topluluk Şiddeti; bir bağı olmayan veya birbirlerini tanımayan kişiler arasında, genellikle ev dışında (örn., işyeri, okul, hapisane, huzurevi) gerçekleşmektedir. Çocuk ve yaşlı istismarı, rastgele şiddet olayları, yabancılar tarafından gerçekleştirilen cinsel istismar veya tecavüz vakaları bu tür içinde yer almaktadır. Son olarak, Kolektif Şiddet kendisini bir gruba ait olarak tanıtan kimseler tarafından siyasi, ekonomik veya sosyal sebepler (örn., soykırım ve terörizm) öne sürülerek gerçekleştirilmektedir.

Bireylerarası şiddet kategorisinin içinde yer alan yakın partner şiddeti, flört şiddetini de içermektedir. Bu tür kendisini birçok boyutta göstererek insan hayatında büyük zorluklara sebep olmaktadır (WHO, 2002). Büyük çoğunlukla

ataerkil toplumlarda birçok alanda kendini gösteren kadın ve erkeğin geleneksel güç mücadelesi ve eşitsizliğinin sonucunda, kaybeden taraf genellikle kadınlardır. Yine bu toplumlarda, erkek ile karşılaştırıldığında kadının değeri düşmekte ve toplumsal cinsiyet rollerinin de bir sonucu olarak özellikle romantik ilişkilerde kadına yönelik şiddet görülmektedir (Shorey ve ark., 2008).

Sistemi Meşrulaştırma Kuramı ise bu olumsuz duruma benzer bir açıdan bakmaktadır. Bu kurama göre sosyal sistemlerde dezavantajlı statüde yer alan grup üyeleri dahi statükoyu sürdürme eğilimindedir (Jost, Banaji ve Nosek, 2004). Kurama göre, dezavantajlı statüde yer alan grup üyeleri hoşnutluk duygusunu yaşama ve kontrol algısına sahip olma gibi pozitif duygular sebebiyle mevcut sistemi rasyonelleştirerek onun devamlılığını sağlama, onu adil, meşru ve hatta istenir olarak algılayarak kendi durumlarını kabul etme ve savunma eğilimindedirler (Jost ve ark., 2010).

Bahsi geçen dezavantajlı gruplardan birisi de kadınlardır. Öyle ki, Sistemi Meşrulaştırma Kuramı'nda bahsedilen bazı ideolojiler özellikle kadına yönelik yakın partner şiddeti ile ilişkili bulunmuştur (Jost, Banaji ve Nosek, 2004). Kadınlara yönelik uygulanan şiddet, cinsel saldırı ve tecavüz olaylarının halen sosyal sistemin büyük bir parçası olduğu, bu durumun bireyler tarafından normal karşılanmasının sebepleri ve hangi etkenlerden ötürü bu inanç sisteminin bugüne kadar süregeldiği üzerine birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalarda, Sistemi meşrulaştıran ideolojilerin şiddet ile olan ilişkisine de bakılmıştır (Joseph, Gray ve Mayer, 2013). Bu ideolojilerden biri olan adil dünya inancına göre, erkekler tarafından kadın şiddetini meşru kılan bazı kalıpyargılar kullanılmaktadır (Lerner, 1980). Bu inanca sahip kadınların flört ilişkilerinde maruz kaldıkları şiddet olaylarını kendileri hak ettikleri için deneyimlediklerine ve eğer uygun şekilde davranırlarsa bu gibi durumların yaşanma ihtimalinin az olacağına inandıkları görülmüştür (Jost ve Kay, 2005).

Cinsiyetçilik kavramı da sistemi meşrulaştırma ideolojilerden biridir (Jost ve Hunyady, 2005). Cinsiyetçilik, cinsiyetler arasındaki biyolojik ve sosyal rol farklılıklarının abartılması ve olduğundan daha fazla algılanması durumudur. Genel olarak erkek cinsinin kadın cinsinden daha üstün olduğu inancıdır (Glick ve Fiske, 1997). Cinsiyetçiliğin aktarımı kültürel normlar aracılığı ile gerçekleşerek mevcut düzenin korunmasına ve sürdürülmesine sebep olmaktadır (Glick ve Fiske, 1996).

Ataerkil toplumların bir sonucu olarak ortaya çıkan cinsiyet eşitsizliklerine dayalı düşünce, tutum ve davranışların sonuçları tüm alanlarda bireylerin yaşamlarını etkilemektedir (Sakallı-Uğurlu, 2008).

Birçok toplumda yapılan araştırmaların sonuçları ele alındığında kadınların, erkekler tarafından hem korumacı hem de düşmanca cinsiyetçiliğe maruz kaldıkları görülmektedir. Erkeklerin bir taraftan kadınları korunmaya muhtaç varlıklar olarak düşünmeleri korumacı cinsiyetçiliğe sebebiyet verirken, diğer taraftan kadınların kendilerinden daha aşağı statüde yer aldıkları düşüncesi düşmanca cinsiyetçiliği oluşturmaktadır. Sonuç olarak, düşmanca ve korumacı cinsiyetçilik birçok toplumda kadının cinsiyet eşitsizlikleriyle karşı karşıya gelmesiyle sonuçlanmaktadır (Glick ve Fiske, 2001). Bunun sonucunda, yine kadın cinsi bu alanların birçoğunda daha aşağı konumlara itilmektedir (Glick ve Fiske, 1997). Cinsiyetçiliğin fazlaca hissedildiği, erkeklerin üst konumlarda, kadınların ise daha alt konumlarda algılandığı flört ilişkilerinde, erkeklerin kadını istismar edici davranışları normalleştirdiklerini görülmüştür (Fernández-Antelo ve ark., 2020).

Özetle, flört şiddetine yönelik tutum ve davranışların, çelişik duygulu cinsiyetçilik ve erkek egemenliğinin meşrulaştırılması ile yakından ilişkili olduğu görülmektedir. Özellikle toplumumuzda sıklıkla ortaya çıkan evlilikte yaşanan şiddet vakalarını öngörebilmek adına flört dönemi şiddet yaşantılarının büyük önem taşıdığı düşünülmektedir. Aile içinde kadına yönelik şiddet konuları uzun zamandır inceleniyor olmasına rağmen, evlilik öncesi flört döneminde gerçekleşebilen şiddete yönelik çalışmalar son yıllarda artış göstermektedir. Bu anlamda flört şiddetinin de nedenlerinin ve sonuçlarının belirlenebilmesine adına farklı açılardan ele alınarak çalışılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Flört döneminde yaşanan şiddete yönelik tutumlar anlaşılabilir ise evlilikte karşılaşılabilecek olan şiddet vakalarının da önüne geçilmesine katkısı olacağı umulmaktadır. Bu amaçla bu çalışmada, flört şiddetine yönelik tutum ile cinsiyetçilik ilişkisinin erkek egemenliğini meşrulaştırmaya yönelik tutumlar bakımından incelenmesi amaçlanmıştır. Buna ek olarak, bu tezin amacı ile ilgili olarak Justification of Violence and Male Dominance Scale (Diaz-Aguado ve Martinez, 2015)' in Türkçe' ye adaptasyon çalışması da gerçekleştirilmiştir.

1. BÖLÜM

1.1 Flört Şiddeti

İlgili literatüre bakıldığında, şiddet kavramında olduğu gibi flört şiddeti kavramının da evrensel bir tanımı bulunmamaktadır (Lewis ve Fremouw, 2001; WHO, 2002). Flört şiddeti, flört edilen kişi tarafından tehditkar bir iletişim, sözlü taciz (Lewis ve Fremouw, 2001); itme, tokatlama, dayak (Foshee ve ark., 1996); vurma, tekmeleme gibi fiziksel agresyonlara, cinsel ilişkiye zorlanma, psikolojik tacize uğrama, aşağılanma ve hareketlerin kısıtlanmasına maruz kalınması olarak tanımlanmaktadır (WHO, 2002).

Flört şiddeti için en riskli dönemin, 17-29 yaş aralığını kapsayan (Merrill ve ark., 2004) ergenlik ve genç yetişkinlik dönemleri olduğu görülmüştür (WHO, 2010). Bu dönemde fiziksel ve psikolojik değişimler, önemli karar alımları ve sorumluluk kazanımı şiddetin görülmesinde etkili olmaktadır (Çoban ve ark., 2020). Otuz yaşından sonra ise romantik ilişkilerde şiddetin yaşanma riskinin azaldığına dair bilgiler bulunmaktadır (Merrill ve ark., 2004; Burazeri ve ark., 2005).

Flört şiddeti uygulanış şekillerine göre dört başlıkta açıklanmıştır: fiziksel, psikolojik/duygusal, cinsel ve ekonomik şiddet. Fiziksel flört şiddeti, yaralama, dövme, silah kullanma (Offenhauer ve Buchalter, 2011); vurma ve tekmeleme gibi boyutları içermektedir (WHO, 2002). Dünya Sağlık Örgütü tarafından yapılan ve dünya genelini kapsayan bir anket çalışmasına göre, kadınların %10-69' u (WHO, 2002); Türkiye Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması (2014)' na göre, Türkiye' de evli kadınların %36' sı; ve Ulusal Yaralanmaları Önleme ve Kontrol Merkezi'nin Ulusal Yakın Partner ve Cinsel Şiddet Anketi (Niolon ve ark., 2017)' ne göre ise Amerika' da yetişkin kadınların %25' i ve yetişkin erkeklerin %18' i yaşamlarının bir döneminde flört partneri tarafından fiziksel şiddete maruz bırakılmıştır.

Psikolojik/duygusal flört şiddeti, küçümseme, aşağılama, azarlama, tehdit etme (Offenhauer ve Buchalter, 2011); sevgi ve ilgiden mahrum bırakma, aldatma, giyim ve yaşam tarzına karışma, yakın çevresi ile görüşmesini engelleme, baskı uygulama (Coker ve ark., 2000) davranışları olarak tanımlanmaktadır. Yapılan

araştırmalara göre, Türkiye’ de kadınların %44’  (Başkale ve Szer, 2015); Kanadalı kız niversite öğrencilerin %79,1’ i (DeKeseredy ve Kelly, 1993); ve Amerika’ da erkek niversite ğrencilerinin %81’ i psikolojik şiddete maruz bırakılmıştır (White ve Koss, 1991).

Cinsel flört şiddeti, partnere istediğinden daha fazla cinsel birliktelik için baskı uygulama, partner hazır olmadan cinsel ilişkiye zorlama ve tecavüz gibi boyutlar ile tanımlanabilmektedir (Smith ve Donnelly, 2000). İlgili literatür incelendiğinde, Başkale ve Szer’ in (2015) araştırmasına göre Türkiye’ de kadınların %12’ sinin cinsel şiddete; Begany ve Milburn’ n (2002) araştırma bulgularına göre %42-88’ inin cinsel tacize; ve Uluslararası Yakın Partner ve Cinsel şiddet Anketi (National Intimate Partner and Sexual Violence Survey) sonuçlarına göre Amerika’ da kadınların yaklaşık %16’ sı ve erkeklerin %7’ si cinsel şiddete maruz kaldıklarını bildirmişlerdir (Smith ve ark., 2017).

Ekonomik flört şiddeti, maddi kaynakların birey (genellikle kadın) zerinde kontrol, tehdit ve yaptırım amaçlı kullanılması olarak tanımlanmaktadır. Kadının çalışmasının engellenmesi, fiziksel şiddete maruz bırakarak işe gitmesinin önlenmesi, harcamalarının kısıtlanması, parasına ve/veya gelir kaynaklarına el konulması, erkeğın gelir ve giderler konusunda kadına bilgi vermemesi, erkeğın kadının ev ekonomisine katkısını kabul etmemesi veya erkeğın çalışmayı reddedip kadını zorla alıştırması gibi boyutları içermektedir (Fawole, 2008). Türkiye Nüfus Sağlık Araştırması (2003) verilerine göre, her beş kadından  kazancının kullanımına ilişkin kararı kendisi verememektedir. Duruoğlu (2007)’ nun yaptığı araştırmaya göre ise, Türkiye’ de kadının iş gücüne katılımı Türkiye ortalamasının altında iken, işsizlik oranı erkeklerin iki katı oranındadır. Her bin çalışan kadından yalnızca dokuzu işveren statüsündedir.

Flört şiddetinde cinsiyetin şiddete yönelik algıyı etkilediğini gösteren birçok çalışma bulunmaktadır (Aslan ve ark., 2008). Kadın katılımcıların şiddete yönelik bilinç düzeylerinin erkeklere kıyasla daha yüksek olduğu bulunmuştur. Buna göre, kadın katılımcılar kıskanmanın, sosyal yaşamı kısıtlamanın ve ihmal etmenin bir şiddet davranışı olduğunu belirtirken, erkek katılımcılar için bu durum böyle değildir (Karatay, 2018). Cinsiyet farklılıklarını vurgulayan bir diğer çalışma sonucuna göre ise, erkeklerin şiddete yönelik olumlu tutum düzeyleri kadınlara göre daha fazladır (Kepir-Savoly ve ark., 2015).

Görüldüğü üzere flört şiddeti birçok türde görülmekte ve halen varlığını sürdürmektedir. Bu sebeple, çözümlenememiş bu konunun altında yatan sebeplerin daha iyi anlaşılması adına ilgili kuramlar açıklanmıştır.

1.1.2 Flört Şiddeti ve Kuramsal Açıklamalar

Flört şiddetini daha iyi anlamak adına birçok kuram ileriye sürülmüştür. Bunlardan bazıları Sosyal Öğrenme Kuramı, Bağlanma Kuramı ve Feminist Kuram' dır.

Sosyal Öğrenme Kuramı' nın temel fikri, davranışların gözlem ve taklit yöntemiyle şekillendiğidir. Davranışın oluşumu ve sürdürülmesi temelde ilk olarak ailenin, daha sonra diğer insanların pekiştirmesi ile gerçekleşmektedir (Bandura ve Walters, 1977). Aile tarafından tanık olunan veya maruz kalınan şiddet, çocuğun şiddet davranışını rasyonel bir davranış olarak algılamasına sebep olacak ve bunun sonucunda insanları kontrol etmek, problem çözmek veya rahatsız olunan bir durumun ortadan kaldırılması amacı ile çocuk ileriki yaşamında şiddete başvuracaktır (Wekerle ve Wolfe, 1999). Bunun etkisi ile bireyin romantik ilişkilerinde de şiddet davranışını normal kabul etmesine (O'Keefe, 1998), şiddetin kurbanı veya faili olmasına ortam hazırlayacaktır (Makepeace, 1981).

Bowlby (1969) tarafından önerilen Bağlanma Kuramı' na göre, çocuk ile temel bakım veren(ler) arasındaki deneyimler, çocuğun ilişkiler hakkında zihinsel temsiller oluşturmasına olanak sağlamaktadır. Oluşturulan zihinsel ilişki temsilleri zamana karşı tutarlı şablonlar olmakla birlikte, bireyin hem çocukluk hem de yetişkinlik döneminde kuracağı romantik partner seçimini de etkileyecektir (Waters ve ark., 1993). Çocukluk döneminde, bakım veren ile çocuk arasında kurulan ilişkinin türü, ileriki yaşamı da etkileyecektir. Tutarlı (consistent) ve duyarlı (responsive) olan bakım veren, çocuğa sağlıklı bir ilişki ortamı sunarken, tutarsız (inconsistent), kaçınan (aversive) veya duyarlı olmayan (unresponsive) bakım veren ise çocuğa sağlıklı olmayan bir ilişki ortamı sunacaktır (Hazan ve Shaver, 1987). Çocukluk döneminde kurulan sağlıklı olmayan bakımveren-çocuk ilişkisi sonucunda yetişkinlik döneminde kuracağı flört ilişkilerinde bireyin şiddet uygulama riskini arttıracığı savunulmaktadır (Shorey ve ark., 2008).

Flört şiddetini açıklamada en çok kabul gören kuram ise Feminist Kuram'dır. Bu kurama göre, ataerkil toplum sistemi erkek ve kadın arasındaki güç ve kontrol mücadelesini oluşmasına sebebiyet vermektedir (Dobash ve ark., 1992). Geleneksel güç mücadelesi ve eşitsizliği sonucunda, kadının değeri düşmekte ve ataerkil toplum sisteminin yarattığı katı toplumsal cinsiyet rollerinin sonucu olarak, romantik ilişkilerde kadına yönelik şiddet sıkça görülmektedir (Serbin ve ark., 1993; Shorey ve ark., 2008). Bu mücadelede erkek, bağımsız, kontrol eden ve şiddeti uygulayan taraf iken; kadın, bağımlı, kontrol edilen ve şiddete maruz kalan tarafta yer almaktadır (Lloyd, 1991).

Feminist Kuram'ın yaptığı açıklamaya göre ataerkil toplum, cinsiyetler arası farklılıkları oluşturarak kadına yönelik şiddete sebebiyet verirken (Dobash ve ark., 1992); Glick ve Fiske (1996)'ye göre cinsiyetçilik kavramı da ataerkillik ve cinsiyetler arası farklılıktan ötürü oluşmakta ve şiddet ile yakın bir ilişki içinde bulunmaktadır.

1.2 Cinsiyetçilik (Sexism)

Cinsiyetçilik cinsiyete dayalı, genel olarak kadına yönelik, çelişkili bir önyargı biçimidir (Glick ve Fiske, 1996). Kadın ve erkek cinsiyetleri arasındaki biyolojik ve sosyal rol farklılıklarının olduğundan daha fazla algılanması ve abartılması durumu olarak açıklanmıştır. Erkek cinsinin güç, yüksek statü ve üstünlüğe; kadın cinsinin ise daha aşağı rollere layık görülmesidir. Bunun sonucunda, kadının sosyal, ekonomik ve politik güç yönünden daha aşağı konumlara itilmesi ve ayrımcılığa uğramasıdır (Glick ve Fiske, 1997).

Cinsiyetçilik bireysel veya kurumsal olarak ele alınabilmektedir. Bireysel cinsiyetçilik, niyet olsun ya da olmasın, kadına karşı yapılan psikolojik, sosyal veya ekonomik ayrımcılık iken; kurumsal cinsiyetçilik, kurumsal yönetimlerde üst statüde bulunan erkeğin, kadına farklı, olumsuz, zarar veren ve dışlayan davranışlarını içeren ayrımcılıktır (Brant ve ark., 1999).

Kadınlara ilişkin olumsuz tutumlar, bilişsel kalıpyargıların sonucunda oluşmaktadır. Erkekler genel olarak daha olumlu ve istenir kalıpyargılarla (örn., korkusuz, güçlü, bağımsız); kadınlar daha olumsuz ve istenmeyen kalıpyargılarla (örn., korkak, zayıf, bağımlı) anılmaktadır (Deaux, 1984). Bir diğer tanımlama ise

erkeklerin ise etkinlik odaklı (başarılı, zeki gibi) ve kadınların ilişki odaklı (yardımsever, empatik gibi) olduğu fikridir (Jost ve Kay, 2005). Buna bağlı olarak, erkekler için müdür, yönetici, politikacı ve mühendis gibi güç ve bağımsızlık getiren işler uygun görülürken; kadınlar için anaçlık ve hizmet gerektiren hemşirelik, hosteslik ve öğretmenlik gibi işler uygun görülmektedir (White ve ark., 1989).

Cinsiyetçilik kavramı modernleşmenin gerçekleşmesi ile birlikte şekil değiştirmiştir. Bunun nedeni ise feminist hareket sonucu kadına yönelik olumsuz tutum ve davranışların yanlış olduğunun vurgulanması üzerine gizli ve örtük biçimde dışa vurulmasıdır. Birey, cinsiyetçiliğin ve davranışların kötü bir şey olduğunu anlamakla birlikte, bu tutum ve davranışlarından vazgeçemediği için gizli ve örtük bir biçimde göstermeyi tercih etmektedir (Swim ve Cohen, 1997).

Glick ve Fiske (1996; 1997) bu yeni trendi göz önüne alarak, cinsiyetçiliği hem olumlu hem de olumsuz olarak algılanabilen bir tutum ve davranış olarak yorumlamış ve yeni bir açıklama getirmiştir. Diğer iç-dış grup ilişkilerinden farklı olarak, kadın ve erkek üreme ve cinsellik açısından birbirine ihtiyaç duyan gruplardır. Kadın ikili ilişkilerde (örn., eş, anne) erkeğe göre daha önemli bir güce sahip iken; erkek sosyal, politik ve ekonomik gücü sayesinde kadına göre daha yapısal bir güce sahiptir. Bu yüzden, kadın ve erkek üreme ve cinsellik bağlamında birbirine bağımlı iki grup olmasına rağmen; sosyal, politik ve ekonomik bağlamda statü ve güç bakımından birbirinden farklı seviyede gruplar olarak algılanmaktadır. Sonuç olarak erkek, bir yanda güce sahip iken, öte yanda güçsüz olarak algıladığı kadına ilişkin çelişik bir önyargı oluşturmaktadır (Glick ve Fiske, 1996; 1997). Bu çelişik önyargı durumunu açıklamak üzere, Glick ve Fiske (1996; 1997) tarafından Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Kuramı geliştirilmiştir.

1.2.1 Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik (Ambivalent Sexism)

Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Kuramı (Glick ve Fiske, 1996; 1997)' na göre iki tür cinsiyetçilik vardır; düşmanca cinsiyetçilik (hostile sexism) ve korumacı cinsiyetçilik (benevolent sexism).

Düşmanca cinsiyetçilik kadına yönelik açık, olumsuz ve esnek olmayan tutumları içeren, kadının erkeğe göre daha düşük bir seviyede olduğunu savunan

cinsiyetçilik türüdür. Korumacı cinsiyetçilik ise bir yandan açık bir biçimde kadının korunması ve sevilmesi gibi olumlu tutumlarla ifade edilse de, diğer yandan üstü kapalı şekilde kadının erkeğe göre düşük bir seviyede olduğunu ve korunmaya muhtaç olduğunu ileri sürerek, daha ılımlı önyargılarla kendini gösteren bir cinsiyetçilik türüdür. Buna rağmen, korumacı cinsiyetçilik de düşmanca cinsiyetçilik kadar kötü ve olumsuz bir tutumdur çünkü erkeği olanakları oluşturan ve kadını ona muhtaç olan birey olarak algılayan zarar verici bir önyargı içermektedir. Korumacı cinsiyetçilik, bireyin düşmanca cinsiyetçiliği örtbas etmek ve kadının tepkisini engellemek amacıyla kullanılmaktadır (Glick ve Fiske, 1996; 1997).

Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Kuramı' nı oluşturan düşmanca cinsiyetçilik ve korumacı cinsiyetçilik, üç ana unsurunda barındırmaktadır; ataerkillik (paternalism), cinsiyetler arası farklılaştırma (gender differentiation) ve heteroseksüellik (heterosexuality) (Glick ve Fiske, 1996).

Düşmanca cinsiyetçilik açısından “baskıcı ataerkillik”, erkeğin toplumdaki ekonomik, yasal ve politik üstünlüğü anlamında kullanılmaktadır. Bu kavram, düşük ve korunmaya muhtaç olarak düşünülen kadının yönetilmesi, kontrol edilmesi ve kadına egemen olunması gerektiği gibi inanışları içermektedir. Korumacı cinsiyetçilik açısından “korumacı ataerkillik”, yardıma muhtaç ve zayıf olarak algılanan kadını koruma, destekleme ve onun için çalışma şeklinde ifade edilmektedir (Glick ve Fiske, 1996).

Düşmanca cinsiyetçilik açısından “cinsiyetler arası yarışmacı farklılaştırma”, kadına karşı aşağılayıcı karşılaştırmalar yapılması, kadın ve erkek arasındaki farklılıkların abartılması, kadının değersizleştirilmesi ve erkeğin üstün olduğunun düşünülmesidir. Korumacı cinsiyetçilik açısından “cinsiyetler arası tamamlayıcı farklılaştırma” ise, kadının erkeğin diğer yarısı olduğu ve kadının görevinin erkeği tamamlamak olduğu düşüncesidir (Glick ve Fiske, 1996).

Son olarak, düşmanca cinsiyetçilik açısından “heteroseksüel düşmanlık”, kadının bir seks objesi olarak algılanması ve bu rolünü erkekleri kontrol etmek üzere kullandığı düşüncesidir. Korumacı cinsiyetçilik açısından “heteroseksüel yakınlık” ise, erkeğin cinsel istek ve ihtiyaçları sonucunda kadına bağımlı olması ve bu sebeple kadına sevgi duymasıdır (Glick ve Fiske, 1996).

1.3 Flört Şiddeti ile Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik İlişkisi

Flört şiddetine yönelik tutum ile cinsiyetçilik arasındaki ilişkiyi inceleyen Morelli ve arkadaşları (2016) ergenlerin flört şiddeti davranışını gösterme ile korumacı ve düşmanca cinsiyetçilik puanlarının ilişkili olduğunu bulunmuşlardır. Düşmanca cinsiyetçilik puanı erkeklerde yüksek iken, korumacı cinsiyetçilik puanlarında cinsiyet farkı bulunmamıştır. Korumacı cinsiyetçilik düzeyi yüksek olanlar, düşmanca cinsiyetçilik düzeyi yüksek olanlara göre daha az flört şiddeti uygulamıştır. Bunun sebebi, korumacı cinsiyetçiliğe sahip kimselerin, karşı cinsin kendisi tarafından korunması gerektiğine olan inancı şeklinde açıklanmıştır. Korumacı cinsiyetçilik düzeyi yüksek olan kadınlar, kendilerini zayıf, saf ve kutsal gördüğünden flört şiddetini kabul edilemez olarak görmektedir. Diğer taraftan korumacı cinsiyetçilik düzeyi yüksek olan erkekler, maskülenlik hakkında daha ılımlı ve iyimser bir bakış açısına sahip oldukları ve kadını domine etmek yerine onu korumak adına gücünü kullanması ve kendini onun için feda etmesi gerektiği algısı sebebiyle flört şiddetini kötü ve kabul edilemez olarak görebildikleri yönünde yorumlamaktadır.

Aynı şekilde, Erdem ve Şahin (2017)' in araştırmasında, cinsiyetçilik ile flört şiddetine yönelik tutum arasında bir ilişki olduğu bulunmuştur. Düşmanca cinsiyetçiliğe sahip kadınlar ve korumacı cinsiyetçiliğe sahip erkekler ile her iki cinsin uyguladığı flört şiddetine (psikolojik ve fiziksel) yönelik tutum arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Buna ek olarak, erkeklerin kadınlara göre flört şiddetini kabul puanları daha yüksektir, bunun sebebi Türk toplum kültüründe ataerkil yapının baskın olması olarak açıklanmıştır. Şiddetin yaşandığı flört ilişkilerinde, şiddetin olmadığı flört ilişkilerine göre, katılımcıların flört şiddetine olan kabul düzeyleri yüksek bulunmuştur. Bunun sebebi ise, kendi davranışları sebebiyle eleştirilmemek adına bireylerin şiddeti mazur görmeleri olarak açıklanmıştır.

Korumacı cinsiyetçiliğin üstü kapalı ve daha ılımlı olan yapısına rağmen flört şiddeti ile ilişkili olduğunu Dosil ve arkadaşlarının (2020) yaptığı çalışmada da vurgulamaktadırlar. Bu çalışmaya göre, gençlerde görülen flört şiddeti ile cinsiyetçilik arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Cinsiyet ele alındığında, erkeklerin kızlardan daha fazla şiddet uyguladığı ve kızların ise erkeklere göre daha fazla mağdur durumunda olduğu yani şiddete maruz bırakıldığı

görülmüştür. Uygulanan şiddetin türüne bakıldığında, duygusal flört şiddeti %26,9 ve fiziksel flört şiddeti %4,9 oranında iken; maruz kalınan şiddet için, duygusal flört şiddeti %34 ve fiziksel flört şiddeti %3,7 oranında bulunmuştur. Partnerine şiddet uyguladığı bilinen katılımcıların, partnerine hiç şiddet uygulamayan katılımcılara göre cinsiyetçilik düzeylerinin yüksek olduğu görülmüştür. Bir diğer sonuç ise, hem düşmanca cinsiyetçilik hem de korumacı cinsiyetçiliğin genç flört şiddeti ile ilişkili olduğudur. Özellikle, korumacı cinsiyetçilik puanları ile flört şiddeti tutum puanları arasında pozitif güçlü bir korelasyon bulunmuştur. Benzer şekilde, Cava ve arkadaşları (2020) düşmanca cinsiyetçilik puanı yüksek olan erkek ergenlerde, duygusal-fiziksel flört şiddeti (online ve offline) uygulama oranı kız ergenlere göre daha yüksek iken; korumacı cinsiyetçilik puanı yüksek olan kız ergenlerde ise, duygusal-fiziksel flört şiddeti (offline) uygulama oranının daha yüksek olduğunu belirtmektedirler.

Bununla birlikte, yasal, sosyal ve eğitim alanlarında yapılan eşitlikçilik çalışmalarına rağmen, ergenlerde cinsiyetçilik puanları yüksek bulunmaktadır. Erkeklerin baskın, kızların ise boyun eğen rolünü üstlendiği ilişkilerde, kızlar, erkeklerin istismar edici ve haksız davranışlarını daha fazla normalleştirmelerini sağlamaktadır. Şiddeti kabul etme ile korumacı cinsiyetçilik arasındaki ilişkinin şiddet kurbanı olmak için yordayıcı bir güce sahip olduğu görülmektedir (Fernández-Antelo ve ark., 2020). Ayrıca, korumacı cinsiyetçilik puanlarında cinsiyet farkı görülmezken, düşmanca cinsiyetçilik puanlarında erkek katılımcıların puanları kadın katılımcılardan daha yüksek bulunmuştur. Bunun sebebinin üstün konumda olmak isteyen erkeğin egemenlik adına düşmanca cinsiyetçiliği benimsemesi olarak yorumlanmıştır (Işık, 2008).

Buna ek olarak, çelişik duygulu cinsiyetçilik ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde, yaş demografik değişkeninin de cinsiyetçilik düzeyini etkilediği görülmektedir. Cinsiyetçilik ile yaş değişkeni arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu yani bireylerin yaşları arttıkça cinsiyetçilik puanlarının da arttığını gösteren çalışmalar vardır (Başar, 2019; Koskos Gürel, 2019). Dolayısıyla toplumsal kalıpyargılar zamanla daha oturmakta ve sistemi meşrulaştırmaya hizmet ediyor görünmektedir.

1.4 Sistemi Meşrulaştırma Kuramı (System Justification Theory)

Sistemi Meşrulaştırma Kuramı (Jost ve Banaji, 1994)' na göre, birey içinde bulunduğu sistemi ve mevcut düzeni sürdürme eğilimindedir. Bu durum kendi ait olduğu grubun hiyerarşik konumundan bağımsız olarak gerçekleşmektedir.

Sistemin meşrulaştırılması kavramı egonun meşrulaştırılması ve grubun meşrulaştırılması kavramlarına ek olarak ortaya atılmıştır. Sosyal sistemlerin olumlu sonuçları yanı sıra olumsuz olan sonuçlarına rağmen hangi sebeplerden ötürü bireyin sistemi kabul ettiği ve bunu nasıl sürdürdüğünü açıklamak üzere öne sürülmüştür. Egonun meşrulaştırılması bireyin kendi benliğini pozitif olarak algılaması ve sürdürmesi güdüsü iken; grubun meşrulaştırılması içinde bulunulan grubun pozitif olarak algılanması yanlılığı, bu yanlılığın sürdürülmesi ve iç-gruba aidiyet güdüsüdür. Sistemin meşrulaştırılması ise bireyin kendi inanışlarını ve ideolojilerini sosyal, politik ve ekonomik düzenlemelere yani sistemlere uyarlama güdüsü olarak tanımlanmaktadır. Buna göre, sosyal, politik ve ekonomik düzen, birey tarafından mevcut toplumda sırf var oldukları için onaylanmaktadır. Bu durum bireyin zararına bile olsa, birey statükoyu sürdürme eylemini devam ettirmektedir (Jost ve Banaji, 1994).

Sistemin meşrulaştırılması bireyde mevcut politik, ekonomik ve sosyal düzenin adil olduğu inancını oluşturmakta, kesin ve doğru olma ve güvenli hissetme ihtiyacını doyumakta (Jost ve Hunyady, 2005) eşitsizliklerin içselleştirilmesini, çelişkinin azalmasını ve statükonun rasyonelleştirilmesini sağlamaktadır (Jost ve Hunyady, 2002).

Bu durum hem avantajlı statüde yer alan grup üyeleri için hem de dezavantajlı statüde yer alan grup üyeleri için geçerlidir. Oysaki meşru olarak algılanan düzen her zaman her grup için olumlu sonuçlar doğurmamaktadır. Toplumda yer alan dezavantajlı grup üyelerinin maruz kaldığı olumsuz sonuçlar, bireyin yararına hizmet etmemekle birlikte birey tarafından desteklenmeye devam edebilmektedir (Jost ve Banaji, 1994). Yani, her iki grup üyeleri de kendi açılarından sistem olumlu olsun ya da olmasın sistemi meşrulaştırmakta ve statükoyu sürdürmektedir. (Jost ve Hunyady, 2005).

Avantajlı statüye sahip olan grup üyeleri, genel olarak kendileri için olumlu olan bu düzende sistemi meşru olarak görme yönünde isteklidir. Ancak dezavantajlı statüye sahip grup üyeleri de sistemi meşru görme eğilimindedirler (Henry ve Saul, 2006). Bunun nedeni ise sistemdeki düzenin kaçınılmaz ve değiştirilmesi zor olarak algılanmasından kaynaklanmaktadır (Kay, Jimenez ve Jost, 2002). Dezavantajlı statüdeki grup üyeleri, olumsuzlukların sorumluluğunu sistem yerine kendi eksikliklerine yüklemektedir (Jost, Burgess ve Mosso, 2001). Böylece karşılaşılan eşitsizlikler, olumsuzluklar ve çatışmalar meşru görülmekte ve içselleştirilmektedir (Jost ve Hunyady, 2002; Jost, Banaji ve Nosek, 2004).

1.4.1 Sistemi Meşrulaştırma Kuramı ve Dış-Grup Yanlılığı (Outgroup Favoritism)

Dış-grup yanlılığı sosyal eşitsizlikleri meşrulaştırmanın yollarından biridir. Dış-grup yanlılığı bireyin aidiyeti bulunmayan bir başka dış grubu kendi iç-grubuna tercih ettiğine ve o gruba karşı yakınlık hissetmesi anlamına gelmektedir. Giderek artan bir araştırma grubu, dış grup yanlılığının özellikle düşük statülü grupların üyeleri arasında oldukça yaygın olduğunu vurgulamaktadır (Jost, Banaji ve Nosek, 2004; Jost, Burgess ve Mosso, 2001; Mullen, Brown ve Smith, 1992). Mullen, Brown ve Smith (1992)' in laboratuvarında yaptığı deneysel çalışmanın sonuçlarına göre, yüksek statüdeki katılımcılarda iç-grup yanlılığı görülürken, düşük statüdeki katılımcıların %85' inde dış-grup yanlılığı görülmüştür. Düşük statüdeki bu katılımcıların görüşüne göre, dış-grup üyeleri kendi iç-grup üyelerinden daha zeki, daha çalışkan ve daha olumlu özelliklere sahiptir. Mullen ve arkadaşlarının (1992) çalışmasının sonuçlarını göz önüne alarak, Jost ve Banaji (1994) çoğu düşük statüdeki grupların kendilerinin aşağılık (inferior) konumunu meşru gördükleri argümanını öne sürmüştür. Düşük statüdeki bireylerin iç-gruplarının benlik saygısını ve grup üyeleri arası dayanışmayı yükseltmek yerine mevcut sistemdeki eşitsizlikleri meşru kılmak hatta teşvik etme taraftarı olduklarını ortaya atmıştır. Bu doğrultuda Sistemi Meşrulaştırma Kuramı' na göre dış-grup yanlılığı sistemdeki eşitsizliklerin içselleştirilmesi ve mevcut durumun devamlılığını sağlayan bir yanlılıktır (Jost, Banaji ve Nosek, 2004).

Sistemi Meşrulaştırma Kuramı' na göre, dış-grup yanlılığı hem dış-grubu pozitif olarak algılama motivasyonu hem de toplumsal eşitsizlikleri içselleştirmenin bir yoludur. Öyle ki, düşük statülü grup üyeleri dış-grup yanlılığını açık-örtük,

niteliksel, davranışsal, duygusal ve bilişsel tüm ölçüm araçlarında da kendini gösterecektir (Jost, Banaji ve Nosek, 2004). Kurama göre yüksek statülü grup üyeleri iç-grup yanlılığı gösterecek iken, düşük statülü iç-grup üyeleri dış-grup yanlılığına yatkın olacaklardır, her iki durumda da sistemi meşrulaştırma söz konusu olacaktır (Jost, Banaji ve Nosek, 2004).

Bu yaklaşımda Jost (2001) Yale Üniversitesi'nde yaptığı araştırmada iç-grup ve dış-grup yanlılığı incelenmiştir. Yüksek sosyo-ekonomik duruma ve yüksek başarıya sahip olma koşuluna atanan katılımcılar, diğer katılımcılara göre daha başarılı olmalarının altında yatan sebebi açıklarken, iç-grubu pozitif cümlelerle ifade ederek iç-grup yanlılığı yapmıştır. Buna karşın, bu katılımcılar dış-grubu negatif cümlelerle tanımlamışlardır. Öte yandan, düşük sosyo-ekonomik duruma atanan ve düşük başarıya sahip olma koşulundaki katılımcılar, bu durumu kendi iç-gruplarının negatif özelliklerinden kaynaklandığını açıklamıştır. Ayrıca, başarılı durumdaki dış-grubu pozitif cümlelerle yorumlamış yani kayırmıştır.

Sistemi Meşrulaştırma Kuramı'na göre sistemi meşrulaştıran birçok ideoloji bulunmaktadır. Bunlardan bazıları, adil pazar ideolojisi, ekonomik sistemi meşrulaştırma, sosyal baskınlık yönelimi, sağ kanat yetkecilik, politik muhafazakârlık, eşitliğe karşı olma, adil dünya inancı ve korumacı cinsiyetçiliktir (Jost ve Hunyady, 2005).

İdeolojiler statüko taraftarı ve statüko karşıtı görüşler bağlamında sağ ve sol görüşler biçimde sınıflandırılmaktadır. Buna göre, topluma egemen olan geleneklerin ve mevcut sosyal, ekonomik ve siyasal düzenin sürdürülmesi gerektiğine inanan yani statüko taraftarı olan ideolojiler, politik olarak sağ tarafta yer almakta ve muhafazakâr bir tutum sergilemektedirler. Diğer taraftan, statüko karşıtı olan yani ilerleme, değişim ve özgürlükten yana olan ideolojiler, politik olarak sol tarafı temsil etmektedirler (Jost, Nosek ve Gosling, 2008).

Muhafazakâr görüşe sahip bireylerin, liberallere göre eşitsizliği daha fazla rasyonelleştirdiği ve içselleştirdiği bulunmuştur (Napier ve Jost, 2008). Düşük statüdeki katılımcıların, kendilerini dezavantajlı duruma sokan politik sistemin meşrulaştırılmasını yüksek statüdeki katılımcılara göre daha çok destekledikleri görülmüştür (Henry ve Saul, 2006). Sağ politik görüşe sahip katılımcıların, sol

görüŖe sahip katılımcılara göre sistemin meşrulaştırılması düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur (Dirilen-Gümüş, 2011).

Sistemi Meşrulaştırma Kuramı' nı kullanarak literatürde yapılan birçok araştırmada sistemin meşru olarak algılanma düzeyi cinsiyetler arasında bazı farklar göstermiştir. Buna göre, kadınların sistemi meşru algılama düzeyleri erkeklerden daha düşüktür (Yıldırım ve Akgün, 2013; Koskos Gürel, 2019). Bir diğ er sonuç ise bireylerin yaşlarının artması ile sistemi meşrulaştırma algı düzeylerinin de arttığı yönündedir (Koskos Gürel, 2019).

1.5 Flört Şiddeti ile Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması İlişkisi

Yakın partner şiddeti ile ilgili araştırmalara göre erkekler tarafından kadınlara uygulanan duygusal istismar, çevresinden soyutlanma, tehdit, yıldırma, küçümseme ve fiziksel istismar gibi olgular temel olarak kadın üzerinde bir kontrole sahip olabilmek adına uygulanmaktadır (Graham-Kevan ve Archer, 2003). Bu kontrol dürtüsüyle erkeklerin, kadınlar üzerinde egemenlik kurmak gayesinde olduğu belirtilmektedir (Hearn, 1998).

Sistemi Meşrulaştırma Kuramı' na göre sosyal sistemlerin faydalarından en az şekilde yararlanan, dezavantajlı statüdeki grup üyeleri dahi statükoyu sürdürme eğilimindedir (Jost, Banaji ve Nosek, 2004). Kurama göre, dezavantajlı statüdeki grup üyeleri kontrol algısını elinde tutma, hoşnutluk duygusunu yaşama gibi pozitif duygulara sahip olabilmek adına mevcut sistemi rasyonelleştirerek, onu adil, meşru ve hatta istenir olarak algılayarak kendi durumlarını kabul etme ve savunma yanlısıdır (Jost ve ark., 2010).

Birçok toplumda sosyal rol ve kimlikler bireylerin yalnızca biyolojik özelliklerine indirgenmiştir. Kadının zayıf, erkeğin ise kadınlar üzerinde otoritesini sürdürdüğü bir toplum düzeni bulunmaktadır (Butler, 1999). Türkiye gibi kolektivist ülkelerde bu durum namus kültürü adı altında erkeğin temel görevi ailenin onurunu korumak yani kadının cinsel davranışlarını kontrol etmektir. Aksi bir durum ortaya çıktığında ise, erkek gerekli eylemleri yaparak ailenin onurunu ve namusu koruma görevindedir (Sakallı Uğurlu ve Akbaş, 2013). Bu durum sonucunda erkeğin kadına uyguladığı şiddet karşısında kadın kendini suçlayarak durumun meşru olduğu algısını savunmakta (Efe ve Ayaz, 2010) ve gerekli olduğu

durumlarda erkek tarafından korunup kollanmaya yönelik olumlu tutumlar sergilemektedir (Sakallı-Uğurlu, 2008).

Sistemi Meşrulaştırma Kuramı'nda bahsedilen bazı ideolojiler de özellikle kadına yönelik şiddet ile ilişkili bulunmuştur (Jost, Banaji ve Nosek, 2004; Joseph, Gray ve Mayer, 2013). Kadınlara yönelik uygulanan şiddet, cinsel saldırı ve tecavüz olaylarının neden halen sosyal sistemin bir parçası olduğu, bu durumların bireyler tarafından kabul görmesinin sebepleri ve hangi etkenlerin bu inanç sistemini teşvik ettiği konusunda çalışmalar yapılmıştır.

Sistemi Meşrulaştırma Kuramı'na göre birey sosyal sistemlerin sonuçları sebebiyle stres yaşadığında, bir bilişsel uyumsuzluk (cognitive dissonance) durumu yaşamaktadır. Bu olumsuz durumu ortadan kaldırmak veya stresi en aza indirmek amacıyla bireyin bazı bilişsel stratejiler kullanması gerekmektedir. Bu bilişsel stratejiler kısa vadede stres duygusunu ve sisteme duyulan ahlaki öfkeyi azaltmaya yaramaktadır. Öte yandan, uzun vadede statükonun devamlılığını sağlarken, hâlihazırdaki durumun değişmesine ve karşıt görüşlerin oluşmasına engeller koymaktadır (Jost, Banaji ve Nosek, 2004).

Sistemi meşrulaştırma işlevi olan ideolojiler özellikle kadınları dezavantajlı konuma sokmaktadır. Sistemin rasyonel olduğu inancı, kadınların maruz kaldıkları olumsuz durumları hak ettiklerine, erkeklerin baskın ve üst konumda, kadınlarınsa ezilen ve düşük statüde olduğuna dair inanışları oluşturmaktadır (Chapleau ve Oswald, 2014; Jost ve Kay, 2005). Bu açıdan bakıldığında flört ilişkilerinde gerçekleşebilen şiddetin de erkek egemenliğinin meşrulaştırılması ile ilgili olduğu düşünülmektedir.

Kadın şiddetini meşrulaştıran ideolojilerden ilki adil dünya inancıdır. Buna göre her birey kendi hak ettiği dünyayı yaşamaktadır. Birey deneyimlediği hem olumlu hem de olumsuz olayları hak etmektedir (Lerner, 1965). Bu inanca göre kadın şiddetini meşru kılan bazı kalıpyargılar kullanılmaktadır (Lerner, 1980). Adil dünya inancı güçlü olan bireylerde tecavüz mağdurlarının başına gelen bu olumsuz durumdan sorumlu oldukları ve yalnızca kötü kadınların tecavüze uğradıkları inancına rastlanmıştır. Bu ideoloji aynı zamanda hem düşmanca hem de korumacı cinsiyetçilik ile de ilişkili bulunmuştur (Jost ve Kay, 2005).

Sakallı-Uğurlu, Yalçın ve Glick (2007)' in yaptığı araştırmaya göre, adil dünya inancı bireylerde ne kadar yüksekse, kadına yönelik şiddeti meşru görme seviyeleri de o oranda yükselmektedir. Adil dünya inancı yüksek olan üniversite öğrencilerinde, tecavüz mağdurlarının bu durumu hak ettikleri inancı, adil dünya inancı düşük olan bireylere göre daha yüksektir. Kristiansen ve Giulietti (1999)' nin yaptığı araştırmada ise adil dünya inancı yüksek olan öğrencilerde, eş şiddeti gören kadınları suçlayan tutumlar görülmüştür.

Sistemi Meşrulaştırma Kuramı' nda bahsedilen, kadın erkek eşitsizliğini doğuran ideolojilerden bir diğeri ise tamamlayıcı inançlardır (complementary beliefs). Tamamlayıcı inançlar “zengin ama mutsuz”, “fakir ama mutlu” gibi ifadeler aracılığıyla bireyin karşılaştığı olumsuzluklar ve sosyal eşitsizliklere karşı kendini savunma mekanizmasıdır. Bu ifadeler sayesinde, birey adalet ihtiyacını karşılamakta ve mevcut sistemi sürekli kılmaktadır (Kay ve Jost, 2003). Birey bu şekilde sosyal yaşantıda bir denge olduğu inancını savunmaktadır. Yani mevcut sistem kadınlar için dezavantajlar doğurmamakta, herkes ve her cinsiyet için adil olduğuna inanılmaktadır (Jost ve Kay, 2005).

Tamamlayıcı inançlar sayesinde sistemdeki her grubun hem avantajlı hem de dezavantajlı özellikleri olmasına karşın, tüm sosyal sistemlerin adil ve dengeli olduğu düşünülmektedir. Bu tarz kalıpyargılar sonucunda kadın yalnızca hemcinslerinin sahip olduğu, eşsiz ve biricik özelliklerin varlığına inanmakta ve bu sayede kendisini sosyal açıdan aşağı statülere yerleştirse bile bu sistemin bir tür destekleyicisi konumunda yer almaktadır (Jost ve Kay, 2005; Kay, Jost ve Young, 2005). Sosyal eşitsizlikleri desteklemenin kısa süreli bilişsel yararları sonucunda, mevcut düzene karşı çıkma eğilimi de git gide azalmaktadır (Joseph, Gray ve Mayer, 2013).

Korumacı cinsiyetçilik de tamamlayıcı inanç sisteminde yer alan, tamamlayıcı cinsiyet kalıpyargılarının bir sonucudur (Jost ve Hunyady, 2005). Kadınlara yönelik korumacı cinsiyetçi kalıpyargılar kadın hakkında pozitif ifadeler barındırıyor gibi görünse de onu güçsüz ve korunmasız konuma sokmaktadır (Glick ve ark., 2000; Jost ve Kay, 2005). Kadının “anaç ama zayıf” olduğu, erkeğinse “duygusal olarak yetersiz ama başarılı” olduğu gibi cinsiyet kalıpyargıları korumacı cinsiyetçiliğe hizmet etmektedir (Kay, Jost ve Young, 2005).

Alandaki ilgili çalışmalar kendisini sağ politik görüşe daha yakın ve muhafazakâr olarak belirten katılımcıların, diğer politik görüşlere sahip olan katılımcılara göre kadına yönelik şiddeti daha kabul edilebilir bulmaktadırlar (Bızancı, 2014; Baykal, 2008; Besni, 2011).

Kadına yönelik şiddeti açıklamaya yönelik yapılmış sistemi meşrulaştırma kuramını kullanan diğer bir araştırma da (Işık, 2008) kadına yönelik şiddetin kadının namusu korumak amacıyla yapıldığı inancı ile sistemi meşrulaştırma ilişkisini ele alınmıştır. Araştırma sonucuna göre, namusu korumak amacıyla kadına yönelik şiddet tutum puanları ile ekonomik sistemi meşrulaştırma tutum puanları arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Erkek katılımcıların kadın katılımcılara göre erkeğin kadına namusu koruma amacıyla uyguladığı şiddeti meşru görme puanları daha yüksek bulunmuştur. Buna ek olarak, yakın partner şiddetini erkek öğrencilerin kabul düzeyinin kız öğrencilere göre çok daha yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Kaya Sakarya, 2013).

1.6 Sistemi Meşrulaştırma ile Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik İlişkisi

Ataerkil toplumların bir sonucu olarak ortaya çıkan cinsiyete dayalı eşitsizlikler ve ayrımcılıklara yönelik düşünce, tutum ve davranışlar sosyal psikolojinin incelediği önemli alanlardandır. Yapılan ayrımcılıklar sosyal, kültürel, ekonomik ve politik alanlarda bireylerin yaşamlarını önemli şekilde etkilemektedir (Sakallı-Uğurlu, 2008). Bu konuya açıklık getirmek üzere Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Kuramı ile Sistemi Meşrulaştırma Kuramı arasındaki ilişki incelenmiştir.

Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Kuramı, Sistemi Meşrulaştırma Kuramı temel alınarak oluşturulan bir kuramdır (Glick ve ark., 2016). Sistemi Meşrulaştırma Kuramı, birçok araştırmada çelişik duygulu cinsiyetçilik ile ilişkili bulunmuştur. Cinsiyetçilik (hem düşmanca hem de korumacı) cinsiyet sisteminin meşrulaştırılması ile pozitif yönde ilişkilidir (Glick ve Fiske, 1997).

Cinsiyet ideolojileri sistemi meşrulaştırmanın önemli alt öğelerindedir. Bu ideolojilere göre cinsiyetler arası eşitsizlikler ve hiyerarşiler meşru ve adil görülmektedir. Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Kuramı' na göre iki tür cinsiyetçilik (düşmanca ve korumacı) var olmasına rağmen, korumacı cinsiyetçilik özellikle

kadınlarda sistemi meşrulaştırma ile güçlü bir ilişki içindedir. Gizli ve örtük şekilde ifade edilen ayrımcılık türü olan korumacı cinsiyetçilik, cinsiyetler arası farklılıkların ve eşitsizliklerin halen toplumda bulunduğu fikrini sistemin meşrulaştırılması inancı ile ortaya dökmektedir (Jost ve Hunyady, 2005).

Özellikle kadınların çoğu kültürde dezavantajlı durumda olduğu, düşük statü gruplarında yer aldığı görülmüştür. Bunun sebeplerinden biri kadınların cinsiyetçiliğe maruz kalmalarından kaynaklanmaktadır. Bu tutumlara maruz kalan kadının, mevcut düzene karşı çıkması ve değiştirmeye çaba göstermesi beklenmektedir. Hem bireysel hem de toplumsal olarak cinsiyet ayrımcılığına yeterince karşı çıkılmadığı, hatta eşitlikçi olarak algılanan bazı ülkelerde dahi cinsiyetçiliğin örtük ve gizli şekilde ifade edildiği korumacı cinsiyetçiliğin benimsendiği görülmektedir (Glick ve ark., 2000).

Bir yandan erkeklerin hiyerarşik düzeni kurma ve devam ettirme eğilimini düşmanca algılayan kadınların, diğer yandan yakın partner ilişkilerinde erkeklere olan bağımlılıkları sebebiyle korumacı cinsiyetçiliğe sahip oldukları düşünülmektedir (Glick ve Fiske, 1999).

Cinsiyetçiliğin aktarımı kültürel normlar aracılığı ile gerçekleşebilmektedir. Mevcut düzendeki norm ve inanışları kabul etmeye ve sürdürmeye istekli olan kadınlar, cinsiyetçiliği de benimseyebilmektedirler. Kadınlar böylece kendi iç-grupları yani hemcinslerine yönelik ataerkil normları savunmaktadırlar. Cinsiyetler arası negatif yargılar ve ataerkil normlar sayesinde mevcut sistemin de devamlılığı sağlanmış olmaktadır (Glick ve Fiske, 1996).

Kadınlar, erkekler tarafından cinsiyetçiliğin her iki türüne de maruz kalmaktadır. Kadınlar bir taraftan kırılğan ve korunmaya muhtaç varlıklar oldukları düşünülerek korumacı cinsiyetçilikle, diğer taraftan erkeklerden daha aşağı konumda olduğu düşünülerek düşmanca cinsiyetçilikle karşı karşıya gelmektedir. Sonuç olarak, kadının toplumsal cinsiyet eşitsizliklerine karşı vereceği mücadeleyi, düşmanca ve korumacı cinsiyetçiliğin birliği güçleştirmektedir (Glick ve Fiske, 2001).

Ataerkil toplumlarda ailenin en tepesinde yer alarak egemen konumda olan erkekler, tüm aileyi kontrol etmekle yükümlüdürler. Egemen erkeğin görevlerinden

biri de korunmaya muhtaç olan kadına ve çocuklarına bakmaktır (Sakallı, 2001; Hortaçsu ve ark., 2003). Bu tür algılar sebebiyle, erkekler kadınlar üzerinde hem korumacı hem de düşmanca tutumlar ile hâkimiyet sürdürmektedir (Moya ve ark. 2007).

Glick ve arkadaşlarının (2000) yaptığı geniş çaplı cinsiyetçilik çalışması bu açıklamaları destekler durumdadır. Bu çalışmada 19 ülkedeki kültürlerarası cinsiyetçilik biçimleri ve düzeyleri araştırılmıştır. Genel olarak tüm kültürlerde cinsiyetçiliğin her iki türü de görülüyor olmasına rağmen, cinsiyetçiliğin düzeyleri kültürler arası farklılıklar göstermektedir. Kadın ve erkeklerden oluşan, 15.000 katılımcı ile yapılan çalışmada Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeği ve kadınlarla ilgili 10 özelliğin ne derecede olumlu olduğunun belirtilmesinin istendiği likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. Sonuçlar şu şekildedir; (a) Tüm kültürlerde kadına karşı hem düşmanca hem de korumacı cinsiyetçilik yaygın şekilde görülmektedir. (b) Düşmanca ve korumacı cinsiyetçilik arasındaki korelasyonun yüksek olduğu ülkeler Küba, İngiltere, Güney Kore, Japonya, İspanya, İtalya, Botsvana, Hollanda, Portekiz ve Türkiye'dir. (c) Düşmanca cinsiyetçilik daha çok erkekler tarafından benimsenirken, korumacı cinsiyetçilik ise kadınlar tarafından fazlaca benimsenmiştir. (d) Kadın cinsiyetine yönelik olumlu kalıpyargılar korumacı cinsiyetçilik ile ilişkili bulunurken, olumsuz kalıpyargılar ise düşmanca cinsiyetçilik ile ilişkili bulunmuştur. (e) Kadınlar erkeklere göre düşmanca cinsiyetçiliği korumacı cinsiyetçiliğe göre daha fazla reddetmiştir. (f) Belçika, Şili, Kolombiya, İngiltere, Almanya, İtalya, Portekiz ve Türkiye'de korumacı cinsiyetçilik puanlarında cinsiyetler arası anlamlı bir fark bulunamamışken; düşmanca cinsiyetçilik puanlarında tüm ülkelerde cinsiyetler arası anlamlı farklar bulunmuştur. Tüm bu sonuçlar göz önüne alındığında, Sistemi Meşrulaştırma Kuramı'nda bahsedildiği üzere, dezavantajlı statüde yer alan grup üyeleri dış-grup yanlılığı yaparak güçlü ve baskın statüde yer alan grup üyelerinin konumunu haklı gösteren ideolojileri destekleme eğilimindedirler. Ayrıca erkeklerin daha cinsiyetçi olduğu kültürlerde, kadınların da cinsiyetçi ideolojileri daha fazla destekledikleri sonucuna da ulaşılmıştır.

Yapılan diğer araştırmaların sonuçlarına göre, kadınlar korumacı cinsiyetçiliği düşmanca cinsiyetçilikten daha çok benimsemekte ve olumlu bir tutum olarak algılamaktadır. Olumlu şekilde algılanan korumacı cinsiyetçiliğin

cinsiyetler arası eşitsizlikleri ve erkek egemenliğini meşrulaştıran bir ideoloji olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Glick ve ark., 2000; Moya ve ark. 2007).

Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik başlığı altında önceden de bahsedildiği gibi kadınları tanımlayan ilişki odaklı (yardımsever, empatik gibi) ve erkekleri tanımlayan etkinlik odaklı (başarılı, zeki gibi) kalıp yargılar bulunmaktadır. İlişki odaklı olarak kodlanan kadınlar, kalıp yargılarının etkisi ile korumacı cinsiyetçi taraftarı olarak sistemi meşrulaştırmaktadır (Jost ve Kay, 2005).

Dolayısıyla dezavantajlı statüde olsa dahi kadınlar, cinsiyetler arası eşitsizlikleri kabul ederek sistemi olduğu gibi kabul etmekte, adil görmekte ve meşru kılmaktadırlar (Jost ve Burgess, 2000). Hem korumacı cinsiyetçiliğin hem de düşmanca cinsiyetçiliğin toplumsal cinsiyet sistemini meşrulaştırma ile ilişkili olduğu bulunmuştur (Doğulu, 2012). Kendisini sağ politik görüşe daha yakın ve muhafazakâr yani sistemin meşrulaştırılmasını destekleyen katılımcıların, diğer politik görüşlere sahip olan katılımcılara göre hem düşmanca hem de korumacı cinsiyetçilik puanlarının daha yüksek olduğu da (Bızancı, 2014; Gülçür, 2006) vurgulanmaktadır.

1.7 Çalışmanın Amacı ve Hipotezler

Romantik ilişkilerde yaşanan şiddet vakalarında flört dönemi şiddet yaşantılarının büyük önem taşıdığı düşünülmektedir. Bu amaçla flört şiddeti ile ilgili olan cinsiyetçilik ve erkek egemenliğinin meşrulaştırılması kavramları arasındaki ilişkileri araştırmanın gerekli olduğu düşünülmüştür.

Bu tezin birincil amacı flört şiddetine yönelik tutumların ve davranışların, çelişik duygulu cinsiyetçilik ve erkek egemenliğinin meşrulaştırılması düzeyleri açısından incelenmesi ve cinsiyete bağlı farklılıklar açısından ele alınmasıdır. Ayrıca, Şiddetin ve Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması Ölçeği' nin Türkçe' ye uyarlama çalışmasının yapılması da bu çalışmanın ikincil amacını oluşturmaktadır.

Bu amaç doğrultusunda araştırmanın hipotezleri şu şekildedir;

H1: Flört şiddetine yönelik tutum ve davranışların, cinsiyetçilik ve erkek egemenliğinin meşrulaştırılması düzeylerinde cinsiyete bağlı farklılıklar olacaktır. Buna göre;

H1a: Flört şiddetine yönelik destekleyici tutum düzeyleri erkek katılımcılarda kadın katılımcılara göre daha yüksektir.

H1b: Düşmanca ve korumacı cinsiyetçilik düzeyleri erkek katılımcılarda kadın katılımcılara göre yüksektir.

H1c: Erkek egemenliğinin meşrulaştırılması düzeyi erkek katılımcılarda kadın katılımcılara göre daha yüksektir.

H1d: Flört şiddeti davranış düzeyi erkek katılımcılarda kadın katılımcılara göre daha yüksektir.

H2: Flört şiddetine yönelik tutum ve davranışlar, cinsiyetçilik ve erkek egemenliğinin meşrulaştırılması arasında ilişki vardır. Buna göre;

H2a: Flört şiddeti tutumları ile cinsiyetçilik arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır. Buna göre; flört şiddeti tutum düzeyi arttıkça cinsiyetçilik düzeyi de artacaktır.

H2b: Flört şiddeti tutumları ile erkek egemenliğinin meşrulaştırılması arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır. Buna göre; flört şiddeti tutum düzeyi arttıkça erkek egemenliğinin meşrulaştırılması düzeyi de artacaktır.

H2c: Cinsiyetçilik ile erkek egemenliğinin meşrulaştırılması arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır. Buna göre; cinsiyetçilik düzeyi arttıkça erkek egemenliğinin meşrulaştırılması düzeyi de artacaktır.

H2d: Flört şiddeti tutumu ile flört şiddeti davranışı arasında pozitif yönlü bir ilişki vardır. Buna göre; flört şiddeti tutum düzeyi arttıkça flört şiddeti davranış düzeyi de artacaktır.

H3: Flört şiddeti davranışını; flört şiddetine yönelik tutumlar, cinsiyetçilik ve erkek egemenliğinin meşrulaştırılması yordayacaktır.

2. BÖLÜM

YÖNTEM

2.1 Katılımcılar

Araştırmada 18-35 yaş aralığında olan ve en az bir yıldır süren bir flört ilişkisi içerisinde olan bireylerden veri toplanılmıştır. Bu amaçla, uygun örnekleme yoluyla seçilen, 375' i kadın (% 65,4) ve 198' i erkekten (% 34,6) oluşan toplamda 573 katılımcıya ulaşılmıştır. Katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1
Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler

			Kadın	Erkek
Yaş	18-25 arası	N	191	74
		%	50.9	37.4
	26 ve üzeri	N	184	124
		%	49.1	62.6
İlişki Süresi	1-3 yıl arası	N	240	107
		%	64.0	54.0
	4 yıl ve üzeri	N	135	91
		%	36.0	46.0
Medeni Durum	Bekâr	N	287	118
		%	76.5	59.6
	Evli	N	88	80
		%	23.5	40.4
Eğitim Düzeyi	Lise ve Öncesi	N	19	57
		%	5.1	28.8
	Üniversite Öğrencisi	N	120	30
		%	32.0	15.2
	Üniversite Mezunu	N	162	84
		%	43.2	42.4
	Lisansüstü Dereceli	N	74	27
		%	19.7	13.6
Partner Eğitim Düzeyi	Lise ve Öncesi	N	37	52
		%	9.9	26.3
	Üniversite Öğrencisi	N	95	33
		%	25.3	16.7
	Üniversite Mezunu	N	188	77
		%	50.1	38.9
	Lisansüstü Dereceli	N	55	36
		%	14.7	18.2
Meslek	Öğrenci	N	141	59
		%	37.6	29.8
	İşsiz veya Ev Hanımı	N	62	10

		%	16.5	5.1
	Çalışan	N	172	129
		%	45.9	65.2
Partnerin Mesleği	Öğrenci	N	93	54
		%	24.8	27.3
	İşsiz veya Ev Hanımı	N	19	42
		%	5.1	21.2
	Çalışan	N	263	82
		%	70.1	41.4
Sosyoekonomik Statü	Düşük veya Ortanın Altı	N	80	35
		%	21.3	17.7
	Orta	N	186	107
		%	49.6	54.0
	Ortanın Üstü veya Yüksek	N	109	56
		%	29.1	28.3
Yaşadığı Yer	Köy-kasaba	N	17	12
	Şehir	N	99	65
		%	26.4	32.8
	Büyükşehir	N	259	121
		%	69.1	61.1
Ailenin Tutumu	Demokratik	N	116	82
		%	30.9	41.4
	Diğer	N	259	112
		%	69.1	56.6
Aile İçi Şiddete Tanıklık	Hiç	N	191	113
		%	50.9	57.1
	Diğer	N	184	85
		%	49.1	42.9
İlişki Memnuniyeti	Çok Memnun veya Memnun	N	197	84
		%	52.5	42.4
	Kararsız	N	79	23
		%	21.1	11.6
	Memnun Değil veya Hiç Memnun Değil	N	99	34
		%	26.4	17.2
Çaresizlik	Hiç veya Nadiren	N	166	105
		%	44.3	53.0
	Arada Sırada	N	134	65
		%	35.7	32.8
	Sıklıkla veya Çok Sık	N	75	27
		%	20.0	13.6

2.2 Veri Toplama Araçları

Bu tez çalışmasında kullanılan veri toplama araçları Demografik Bilgi Formu, Şiddetin ve Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması Ölçeği (Justification of Violence and Male Dominance Scale; Diaz-Aguado ve Martinez, 2015), Flört Şiddeti Tutum Ölçeği (Terzioğlu ve ark., 2016), Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım

Ölçeği (Conflict Tactics Scale; Straus ve ark., 1996), Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeği (Ambivalent Sexism Scale; Glick ve Fiske, 1996)' dir.

2.2.1 Demografik Bilgi Formu

Araştırmanın değişkenleriyle ilişkili olarak katılımcılardan cinsiyet, yaş, flört ilişkisinin süresi, medeni durum, eğitim düzeyi, partnerin eğitim düzeyi, mesleği, partnerin mesleği, sosyoekonomik düzeyi, yaşamının çoğunun geçirildiği yer, aile yapısı, aile içi şiddete tanık olup olmama durumu, içinde bulunulan romantik ilişkiden memnuniyet düzeyi ve çaresizlik düzeyi hakkında bilgilerin edinilmesi amaçlanmıştır (Bkz., Ek 1).

2.2.2 Şiddetin ve Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması Ölçeği (Justification of Violence and Male Dominance Scale)

Erkek egemenliğini, yakın partner ilişkilerinde erkeklerin uyguladığı şiddeti ve sorunların çözümü adına başvurulmuş şiddetin meşru olduğu inancını ölçen Şiddetin ve Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması (ŞEEM) Ölçeği, Diaz-Aguado ve Martinez (2015) tarafından geliştirilmiştir (Bkz., Ek 2).

Ölçek 10 maddeden oluşmakta olup, 4' lü Likert tipi (0= Kesinlikle Katılmıyorum, 3= Kesinlikle Katılıyorum) kullanılmıştır. Ölçekte “Evde meydana gelen şiddet bir aile meselesidir ve aile içinde tutulmalıdır.”, “Seni inciten birine vurmak kabul edilebilir.” ve “Bir kadın partneri tarafından istismara uğradıysa, onu kışkırtacak bir şey yapmış olmalıdır.” gibi maddeler yer almaktadır. Ölçek 2 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte bulunan 7 madde (1., 2., 5., 6., 7., 8. ve 10. maddeler) erkek dominantlığını ve erkeğin kadına uyguladığı yakın partner şiddetini ölçerken, 3 madde (3., 4. ve 9. madde) ise problem çözümünde kullanılan şiddetin meşruluğunu ölçmekte kullanılmaktadır (Diaz-Aguado ve Martinez, 2015).

Ölçek geçerlik ve güvenilirlik çalışmasında Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı erkek dominantlığı ve erkeğin kadına uyguladığı yakın partner şiddeti alt boyutu için .76 ve şiddetin meşruluğunu için .77' dir (Diaz-Aguado ve Martinez, 2015). Ölçeğin bu çalışma için bulunan iç tutarlık katsayısı .89' dur.

Ölçeğin Türkçe' ye çevrilmesi araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Buna ek olarak, bu çalışmada şiddete maruz kalanın durumu meşrulaştırmasını ölçtüğü düşünölen üç madde (11., 12. ve 13. madde) daha şEEM Ölçeği' ne eklenmiştir. Ölçeğe eklenen maddeler “Kişinin partnerine ilişkileri boyunca sadece bir kez vurması sorun değildir.”, “Kıskanılacak bir durum olduğunda partnerlerin şiddet uygulaması aslında bir sevgi göstergesidir.” ve “Genelde iyi giden bir ilişkide arada sırada yaşanan şiddet mazur görölebilir.” şeklinde dir.

Bu alışma kapsamında şEEM Ölçeği' nin Türkçe' ye uyarlanması amacıyla yapı geçerliği için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ölçeğin faktör yapısına ilişkin analiz sonuçları bulgular bölümünde sunulmuştur.

2.2.3 Flört şiddeti Tutum Ölçeği

18 yaş üstü yetişkin bireylere uygulanılabilen, flört şiddetine yönelik tutumlarını ölçmeyi amaçlayan Flört şiddeti Tutum Ölçeği, Terzioğlu ve arkadaşları (2016) tarafından geliştirilmiştir (Bkz., Ek 3).

Ölçek 28 maddeden oluşmakta olup, ölçekte 5'li Likert Tipi (1=Kesinlikle katılmıyorum, 5=Tamamen katılıyorum) kullanılmıştır. Ölçekte “Kız /erkek arkadaşlığında şiddet karşılıklı saygının olmadığının bir göstergesidir.”, “Kız/erkek arkadaşlığında namus ve ahlak kurallarına uyulmaması fiziksel şiddet nedeni olabilir.” ve “Kızlar, erkek arkadaşının her istediğini yapmalıdır.” gibi maddeler yer almaktadır. Ölçek genel şiddet, fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel olmak üzere 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte bulunan 1-5. madde aralığı Genel şiddet Alt Boyutunu, 6- 10. madde aralığı Fiziksel şiddet Alt Boyutunu, 11- 16. madde aralığı Duygusal şiddet Alt Boyutunu, 17-21. madde aralığı Ekonomik şiddet Alt Boyutunu, 22-28. madde aralığı Cinsel şiddet Alt Boyutunu ölçmektedir. Ölçekte bulunan 23 madde ters yönde puanlanmaktadır (1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 25, 26, 28). Ölçekten elde edilen madde puanlarının 5'e yaklaşması, bireylerin flört şiddetini destekleyen bir tutuma sahip olmadığını gösterirken, puanların yükselmesi flört şiddetine yönelik destekleyici tutumların az olması şeklinde yorumlanmaktadır (Terzioğlu ve ark., 2016).

Ölçeğin güvenilirlik çalışmalarında Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı .91, alt ölçeklerin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları ise .72 ile .85 arasında

değişmektedir. Ölçeğin test-tekrar test güvenilirlik testinde ise, iki ölçüm puanları arasında istatistiksel olarak önemli bir fark bulunmamıştır (Terzioğlu ve ark., 2016).

Bu çalışma kapsamında kullanılan Flört Şiddeti Tutum Ölçeği alt boyutları için yapılan güvenilirlik analizi sonucunda Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı Genel Şiddet Alt Boyutu için .62, Fiziksel Şiddet Alt Boyutu için .74, Duygusal Şiddet Alt Boyutu için .83, Ekonomik Şiddet Alt Boyutu için .70 ve Cinsel Şiddet Alt Boyutu için .69 olarak bulunmuştur. Güvenirlik katsayısının .70'in üzerinde olması gerektiğinden (De Vellis, 2012) Genel Şiddet Alt Boyutu sonuçları araştırmaya dahil edilmemiştir. Ancak Cinsel Şiddet Alt Boyutu .69 güvenirlilik katsayısı ile kabul edilebilir bir düzeyde olduğundan araştırmada kullanılmaya devam edilmiştir.

2.2.4 Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeği (The Revised Conflict Tactics Scale; CTS2)

Flört eden, beraber yaşayan veya evli çiftlerin, birbirlerine karşı ne derecede şiddet gösterdiklerini, mantık ve uzlaşma becerilerini karşılaştıkları sorunlarda nasıl kullandıklarını tespit etmek amacıyla kullanılmaktadır (Aba ve Kulakaç, 2016). Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeği, Straus (1979) tarafından geliştirilmiş ve 1996'da yeniden gözden geçirilmiştir (Straus ve ark., 1996) (Bkz., Ek 4).

Ölçek 78 maddeden oluşmakta olup, ölçekte 8'li Likert tipi (0= Hiç, 1= 1 kez, 2= 2 kez, 3= 3-5 kez, 4= 6-10 kez, 5= 11-20 kez, 6= 20'den fazla, 7= Son 1 yıldan daha önce) kullanılmıştır. Ölçekte "Erkek/kız arkadaşına tokat attım.", "Erkek/kız arkadaşımı kötü bir sevgili olmakla suçladım." ve "Erkek/kız arkadaşım üzmem için bir şey yaptım." gibi maddeler bulunmaktadır. Ölçekteki otuz dokuz madde şiddet uygulamayı, diğer otuz dokuz madde ise şiddete maruz kalmayı değerlendirmekte olup, ters yönlü puanlamayı gerektiren hiçbir madde bulunmamaktadır. Ölçekte uzlaşma, psikolojik şiddet, fiziksel şiddet, cinsel şiddet ve yaralanmayı değerlendiren 5 alt boyut bulunmaktadır (Aba ve Kulakaç, 2016). Bu tez çalışmasında ölçekte bulunan bireyin uyguladığı psikolojik şiddet ve fiziksel şiddet alt boyutları kullanılmıştır.

Aba ve Kulakaç (2016) tarafından yapılan Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışmasında iç tutarlık katsayısı genel ölçek için .92 ve alt ölçekler için .76 ile .89 arasında bulunmuştur. Ölçeğin alt boyutlarının test-tekrar test güvenilirlik katsayıları .97 ile 1.00 arasındadır. Bu çalışmada ölçek için yapılan güvenilirlik analizi sonucunda Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı Psikolojik Şiddet Alt Boyutu için .70 ve Fiziksel Şiddet Alt Boyutu için .69 olarak bulunmuştur. Güvenirlik katsayısının .70'in üzerinde olması şartına rağmen (De Vellis, 2012) Fiziksel Şiddet Alt Boyutu .69 güvenilirlik katsayısı ile kabul edilebilir bir düzeyde olduğundan araştırmada kullanılmaya devam edilmiştir.

2.2.5 Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeği (Ambivalent Sexism Scale)

Düşmanca ve korumacı cinsiyetçiliği ölçmekte kullanılan Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeği, Glick ve Fiske (1996) tarafından geliştirilmiştir (Bkz., Ek 5).

Ölçek 22 maddeden oluşmakta olup, ölçekte 6' lı Likert tipi (1=Tamamen Karşıyım, 6=Tamamen Katılıyorum) kullanılmıştır. Ölçekte “Kadınlar çok çabuk alınırlar.”, “Bir felaket durumunda kadınlar erkeklerden önce kurtarılmalıdır.” ve “Erkekler kadınsız eksiktirler.” gibi maddeler yer almaktadır. Ölçek düşmanca cinsiyetçilik ve korumacı cinsiyetçilik olmak üzere 2 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekteki 11 madde (2, 4, 5, 7, 10, 11, 14, 15, 16, 18 ve 21. maddeler) düşmanca cinsiyetçiliği, 11 madde (1, 3, 6, 8, 9, 12, 13, 17, 19, 20 ve 22. maddeler) korumacı cinsiyetçiliği ölçmekte olup, ters yönlü puanlamayı gerektiren hiçbir madde bulunmamaktadır. Ölçekten elde edilen yüksek puanlar düşmanca ve korumacı cinsiyetçiliğin yüksek olduğunu göstermektedir (Glick ve Fiske, 1996).

Sakallı-Uğurlu (2002) tarafından yapılan geçerlik ve güvenilirlik çalışmasında iç tutarlık katsayısı .85 iken, iki alt ölçek için bulunan iç tutarlık katsayısı düşmanca cinsiyetçilik için .87 ve korumacı cinsiyetçilik için .78' dir. Test tekrar test güvenirligi ise .87 değerindedir (Sakallı-Uğurlu, 2002). Bu çalışmada ölçek alt boyutları için bulunan iç tutarlık katsayıları düşmanca cinsiyetçilik için .93 ve korumacı cinsiyetçilik için .92' dir.

2.3 İşlem

Anket uygulama aşamasından önce Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü' nden gerekli etik kurul onayı alınmıştır. Araştırmadaki katılımcılar gönüllülük esasına dayalı olarak çalışmaya katılmıştır. Katılımcılara uygulama öncesinde Bilgilendirilmiş Onam Formu (Bkz., Ek 6) doğrultusunda araştırmanın amacı ve ölçekler ile ilgili bilgi verilmiştir. Katılımcılar kolaylıkla bulunabilen örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Katılımcılara tek oturumda bir dizi anket çevrimiçi olarak uygulanmıştır.

3. BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde, araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen verilere uygulanan istatistiksel analiz sonuçlarına yer verilmiştir. Temel analizlerden önce çalışma kapsamına uygun olmayan katılımcılar, kayıp değerler, tekli ve çoklu uç değerler, normallik ve homojenlik sayıltılarının karşılanmasına ilişkin kontroller yapılmıştır. Tekli ve çoklu uçdeğer analizleri sonucu uygun olmadıkları belirlenen veriler ve çalışma kapsamına uygun olmayan katılımcılar örneklemden çıkarılmıştır. Bu ölçütler doğrultusunda 634 veriden 61 veri çıkarılarak 573 veri ile analizlere devam edilmiştir.

Normallik varsayımının karşılanması için basıklık ve çarpıklık değerlerinin -2.00 ile +2.00 arasında olması gerekmektedir (George ve Mallery, 2012). Ancak, oldukça büyük örneklemlerde (200 ve üstü katılımcı) çarpıklık ve basıklığın analizlerde bir farka neden olmayacaktır ve normal dağılım sayıltısı karşılanmış olarak kabul edilecektir (Tabachnick ve Fidell, 2013, s.80). Bu araştırma için ise tüm örnekleme bakıldığında normallik ve homojenlik varsayımını ihlal eden birkaç değişken olmakla birlikte, cinsiyete göre bakıldığında erkek örnekleminde yalnızca Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeği Fiziksel Şiddet Davranışı alt boyutu ilgili normallik sınırlarını aşmıştır. Kadın örnekleminde ise Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeği Düşmanca ve Korumacı Cinsiyetçilik alt boyutlarında, Flört Şiddeti Tutum Ölçeği Ekonomik Flört Şiddeti alt boyutunda ve Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeği Psikolojik Şiddet Davranışı alt boyutunda normallik sınırlarını aşmadığı görülmektedir.

Normallik sayıltıları bazı değişkenler için karşılanmadığından öncelikle parametrik olmayan test sonuçlarına da bakılmıştır. Ancak, örneklem sayısı 200' den fazla (N= 573) olduğundan ve yapılan parametrik olan ve parametrik olmayan test sonuçlarına göre de benzer anlamlılık değerleri elde edildiğinden, bu araştırmaya parametrik testler ile devam edilme kararı alınmıştır.

Ölçüm araçlarının ve mevcut ise alt boyutlarının güvenirlik katsayısının .70 ve üzeri olması gerekliliği (De Vellis, 2012) bu araştırmada yalnızca Genel Şiddet Alt Boyutu ($\alpha = .62$) için oldukça düşük olduğundan, bu varsayım

karşılanamamış ve Genel Şiddet Alt Boyutu analiz sonuçlarına bu araştırmada yer verilmemiştir.

Hipotez testlerine geçilmeden önce bu çalışma kapsamında ilk kez Türkçe'ye uyarlaması yapılan ŞEEM ölçeğinin yapı geçerliği için açımlayıcı faktör analizi test edilerek elde edilen sonuçlar sunulmuştur.

3.1 Şiddetin ve Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması (ŞEEM) Ölçeği' nin Türkçe' ye Uyarlanması ve Faktör Analizi Sonuçları

ŞEEM Ölçeği' nin yapı ve kapsam geçerliğini ölçmek amacıyla açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Ölçekten elde edilen verilerin faktör analizi için uygunluğu kontrol edilmiştir. Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) değeri .91 olarak elde edilmiştir, bu değer tavsiye edilen .6 değerinden oldukça yüksektir (Kaiser, 1974) ve Bartlett Testi sonucu $p = .00$ ($p < .05$) anlamlı çıktığından (Bartlett, 1954) faktör analizine uygunluğu desteklenmiştir.

Temel bileşenler analizi, 1' den büyük özdeğere sahip olan iki adet bileşen (Özdeğer₁= 6.12 ve Özdeğer₂= 1.24) ortaya çıkarmıştır. Bu bileşenler varyansın sırayla % 47.1' ini ve % 9.5' ini açıklamaktadır. Birinci bileşen, ikinci bileşenin toplamda açıkladığından çok fazla varyansı açıkladığından ve Yamaç Testi (Cattell, 1966) incelendiğinden, daha ileri analiz için tek bileşenin tutulmasında karar kılınmıştır.

Bir bileşenli çözüm varyansın toplam % 47.1' ini açıklamaktadır. Bu bileşenin yorumlanması için oblimin döndürme gerçekleştirilmiştir. Faktör yükleri incelendiğinde en düşük faktör yükünün .54 ve en yüksek faktör yükünün .78 olduğu görülmektedir. Ölçeğin faktör analizine ilişkin sonuçlar Tablo 2' de sunulmuştur.

Tablo 2**ŞEEM Ölçeği' nin Faktör Yapısı ve Faktör Yükleri**

Madde	Faktör 1	Oransal Ortak Etken Varyans
1. Evde meydana gelen şiddet bir aile meselesidir ve aile içinde tutulmalıdır.	.60	.36
2. Bir kadın partneri tarafından dövüldüğü halde partnerini terk etmiyorsa, bu kesinlikle o kadının ilişkisinde tamamen mutsuz olmadığı içindir.	.61	.38
3. Seni inciten birine vurmak kabul edilebilir.	.54	.29
4. Patronun kim olduğunu bildirmek için birini tehdit etmek doğrudur.	.74	.54
5. Eşinden veya partnerinden şiddet gören bir kadın, çocukları uğruna onu polise ihbar etmemelidir.	.63	.40
6. Bir baba, ailenin patronu olduğunu göstermelidir.	.72	.52
7. Bir erkek ve bir kadın arasındaki ilişkinin yolunda gitmesi için, kadının erkekle çatışmaktan kaçınması gerekir.	.66	.44
8. Bir kadın partneri tarafından istismara uğradıysa, onu kışkırtacak bir şey yapmış olmalıdır.	.78	.62
9. Size ait olan bir şey alınmışsa, alan kişiye saldırmak kabul edilebilir.	.60	.36
10. Karısı veya kız arkadaşı kendisinden ayrılmaya karar verdiğini belirttiğinde, bir erkek eşine veya partnerine saldırmakta haklıdır.	.72	.52
11. Kişinin partnerine ilişkileri boyunca sadece bir kez vurması sorun değildir.	.73	.54
12. Kıskanılacak bir durum olduğunda partnerlerin şiddet uygulaması aslında bir sevgi göstergesidir.	.76	.58
13. Genelde iyi giden bir ilişkide arada sırada yaşanan şiddet mazur görülebilir.	.72	.52
Açıklanan Varyans	% 47.1	
Toplam Varyans	% 47.1	

3.2 Ön Analizler

Bu bölümde çalışma doğrultusunda kurulan hipotez testlerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Öncelikle gruplar arası farklılıklara ilişkin olarak hem kadın ve hem erkek örnekleme için yaş, ilişki süresi, medeni hal, eğitim, partnerin eğitimi, meslek, partnerin mesleği, sosyoekonomik statü, yaşanan yer, aile tutumu, aile içi şiddete tanıklık, ilişki memnuniyeti ve çaresizlik düzeyindeki farklılıklara bağlı olarak düşmanca ve korumacı cinsiyetçilik; fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel flört şiddetine ilişkin tutum; erkek egemenliğinin meşrulaştırılması; fiziksel ve psikolojik flört şiddeti davranışı açısından ortaya çıkan farklılıklar ele alınmıştır. Ardından, ilgili değişkenler üzerindeki cinsiyet farklılıklarına yönelik analizler yapılmıştır. Sonrasında, değişkenler arası ilişkiler incelenmiş ve son olarak flört şiddeti davranışını; flört şiddetine yönelik tutum, cinsiyetçilik ve erkek egemenliğinin meşrulaştırılması düzeylerini ne derecede yordadığı ele alınmıştır.

3.2.1 Flört Şiddetine İlişkin Tutumlar, Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik, Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması ve Flört Şiddeti Davranış Düzeyleri Açısından Demografik Değişkenlere İlişkin Analiz Sonuçları

Yaş, ilişki süresi, medeni hal, yaşanan yer ve aile tutumuna bağlı olarak; cinsiyetçilik, flört şiddetine ilişkin tutum, erkek egemenliğinin meşrulaştırılması ve flört şiddeti davranış düzeylerinde herhangi bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımsız gruplar t-testi analizi uygulanmıştır.

Eğitim düzeyi, partnerin eğitim düzeyi, meslek, partnerin mesleği, sosyoekonomik statü, ilişki memnuniyeti ve çaresizlik düzeyine bağlı olarak; cinsiyetçilik, flört şiddetine ilişkin tutum, erkek egemenliğinin meşrulaştırılması ve flört şiddeti davranış düzeylerinde herhangi bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla tek faktörlü varyans analizi (ANOVA) uygulanmıştır. Anlamlı farklılıkları karşılaştırmak için Tukey HSD testi kullanarak Post-hoc kıyaslamalar yapılmıştır.

3.2.1.1 Kadın Örnekleme İçin Analiz Sonuçları

Düşmanca Cinsiyetçilik alt boyutunda, medeni hal ($t = .852$, $p = .001$) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, medeni

hali bekâr (M = 22.59, SD = 11.10) olan bireyler, evli (M = 27.03, SD = 11.09) olan bireylere kıyasla daha az düşmanca cinsiyetçilik düzeyine sahiptir.

Partner eğitim düzeyi (F (3, 371) = 3.461, p = .017) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, partner eğitim düzeyi lise ve altı mezunu (M = 28.45, SD = 12.56) olan bireyler, üniversite öğrencisi (M = 21.66, SD = 10.03) olanlara göre daha çok düşmanca cinsiyetçilik düzeyine sahiptir. Partner mesleği (F (2, 372) = 4.877, p = .008) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, partnerinin mesleği öğrenci (M = 20.97, SD = 9.84) olan bireyler, partneri bir işte çalışan (M = 24.80, SD = 11.67) bireylere göre daha az düşmanca cinsiyetçilik düzeyine sahiptir.

Korumacı Cinsiyetçilik alt boyutunda yalnızca medeni hal (t = .218, p = .000) düzeyleri açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, medeni hali bekâr (M = 26.81, SD = 13.04) olan bireyler, evli (M = 32.61, SD = 14.02) olan bireylere kıyasla daha az korumacı cinsiyetçilik düzeyine sahiptir.

Psikolojik Flört Şiddeti Davranışı alt boyutunda ilişki süresi (t = .338, p = .000) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, ilişki süresi 1-3 yıl arası (M = 9.21, SD = 8.99) olan bireyler, ilişki süresi 4 yıl ve üzeri (M = 12.73, SD = 9.46) olan bireylere göre daha az psikolojik flört şiddeti davranışı göstermektedir.

Çaresizlik düzeyi (F (2, 372) = 7.964, p = .000) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, çaresizlik düzeyini hiç ve nadiren (M = 8.50, SD = 8.55) olarak belirten bireyler, arada sırada (M = 11.40, SD = 9.85) olarak belirten bireylerden daha az psikolojik flört şiddeti davranışı göstermişlerdir. Çaresizlik düzeyini hiç ve nadiren (M = 8.50, SD = 8.55) olarak belirten bireyler, sıklıkla ve çok sık (M = 13.22, SD = 9.06) olarak belirten bireylerden daha az psikolojik flört şiddeti davranışı göstermişlerdir.

3.2.1.2 Erkek Örneklemini İçin Analiz Sonuçları

Düşmanca Cinsiyetçilik alt boyutunda medeni hal (t = .429, p = .041) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, medeni

hali bekâr (M = 38.76, SD = 11.82) olan bireyler, evli (M = 42.36, SD = 12.45) olan bireylere göre daha az düşmanca cinsiyetçilik düzeyine sahiptir.

Meslek (F (2, 195) = 5.795, p = .004) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, öğrenci (M = 36.67, SD = 10.91) olan bireyler, çalışmayan ve ev hanımı (M = 28.20, SD = 12.14) olan bireylerden daha fazla düşmanca cinsiyetçilik düzeyine sahiptir. Ayrıca, çalışmayan ve ev hanımı (M = 28.20, SD = 12.14) olan bireyler, bir işte çalışan (M = 41.39, SD = 12.29) bireylere göre daha az düşmanca cinsiyetçilik düzeyine sahiptir.

Korumacı Cinsiyetçilik alt boyutunda yaş (t = .287, p = .007) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, 18-25 yaş aralığında (M = 38.45, SD = 10.72) olan bireyler, 26-35 yaş aralığındaki (M = 43.06, SD = 11.95) bireylere göre daha az korumacı cinsiyetçilik düzeyine sahiptir. Medeni hal (t = .628, p = .001) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, bekâr (M = 39.00, SD = 11.24) olan bireyler, evli (M = 44.80, SD = 11.56) olanlara kıyasla daha az korumacı cinsiyetçilik düzeyine sahiptir. Ailenin tutumu (t = .800, p = .035) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, demokratik (M = 39.24, SD = 11.44) aile tutumuna sahip bireyler, aile tutumu demokratik olmayan (M = 42.84, SD = 11.86) bireylere göre daha az korumacı cinsiyetçilik düzeyine sahiptir.

Meslek (F (2, 195) = 13.312, p = .000) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, öğrenciler (M = 37.00, SD = 11.16) bir işte çalışan bireylere (M = 44.14, SD = 11.04) göre daha az korumacı cinsiyetçilik düzeyine sahiptirler. Bir işte çalışmayan veya ev hanımı (M = 30.80, SD = 9.82) olan bireyler ise bir işte çalışan (M = 44.14, SD = 11.04) bireylere göre daha az korumacı cinsiyetçilik düzeyine sahiptir. Partnerin mesleği (F (2, 175) = 58.651, p = .000) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, öğrenciler (M = 37.29, SD = 11.13), bir işte çalışmayan veya ev hanımı (M = 47.00, SD = 10.05) olan bireylere göre daha az korumacı cinsiyetçilik düzeyine sahiptir.

Fiziksel Flört Şiddeti Tutumu alt boyutunda yalnızca partnerin mesleği (F (2, 175) = 3.173, p = .044) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, partnerinin mesleği öğrenci (M = 6.53, SD = 2.81) olan

bireyler, partneri bir işte çalışmayan veya ev hanımı (M = 8.04, SD = 3.40) olan bireylere göre daha az fiziksel flört şiddetini destekleyen tutuma sahiptir.

Duygusal Flört Şiddeti Tutumu alt boyutunda yaş (t = .294, p = .017) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, 18-25 yaş aralığında (M = 10.08, SD = 4.41) olan bireyler, 26-35 yaş aralığında (M = 11.73, SD = 4.81) olan bireylere göre daha az duygusal flört şiddetini destekleyen tutuma sahiptir.

Partnerin eğitimi (F (3, 194) = 3.578, p = .015) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, lise ve öncesi mezunu (M = 12.23, SD = 4.67) olan bireyler, üniversite öğrencilerinden (M = 9.48, SD = 4.45) daha fazla duygusal flört şiddetini destekleyen tutuma sahiptir.

Partnerin mesleği (F (2, 175) = 7.375, p = .001) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, partneri öğrenci (M = 9.88, SD = 4.33) olan bireyler, partneri bir işte çalışmayan veya ev hanımı (M = 13.47, SD = 5.21) olan bireylere göre daha az duygusal flört şiddetini destekleyen tutuma sahipken; partneri bir işte çalışmayan veya ev hanımı (M = 13.47, SD = 5.21) olan bireyler, partneri bir işte çalışan (M = 10.84, SD = 4.57) bireylere göre daha fazla duygusal flört şiddetini destekleyen tutuma sahiptir.

Yaşanılan yer (t = .323, p = .045) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, köy-kasaba ve şehirde (M = 11.96, SD = 5.16) yaşayan bireyler, büyükşehirde (M = 10.57, SD = 4.36) yaşayanlara göre daha fazla duygusal flört şiddetini destekleyen tutuma sahiptir.

Ekonomik Flört Şiddeti Tutumu alt boyutunda yaş (t = .293, p = .028) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, 18-25 yaş aralığında (M = 10.08, SD = 4.16) olan bireyler, 26-35 yaş aralığında (M = 11.35, SD = 3.75) olan bireylere göre daha az ekonomik flört şiddetini destekleyen tutuma sahiptir.

Meslek (F (2, 195) = 5.619, p = .004) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, öğrenciler (M = 9.59, SD = 4.39), bir işte çalışan (M = 11.55, SD = 3.64) bireylere göre daha az ekonomik flört şiddetini destekleyen tutuma sahiptir.

Partnerin mesleği ($F(2, 195) = 4.258, p = .016$) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, partneri öğrenci ($M = 9.94, SD = 4.41$) olan bireyler, partneri bir işte çalışmayan veya ev hanımı ($M = 12.28, SD = 3.87$) olan bireylere göre daha az ekonomik flört şiddetini destekleyen tutuma sahiptir.

Yaşanılan yer ($t = .089, p = .045$) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, köy-kasaba ve şehirde ($M = 11.58, SD = 4.13$) yaşayan bireyler, büyükşehirde ($M = 10.42, SD = 3.77$) yaşayan bireylere göre daha fazla ekonomik flört şiddetini destekleyen tutuma sahiptir.

Erkek egemenliğinin meşrulaştırılması düzeyinde eğitim ($F(3, 194) = 3.745, p = .012$) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, üniversite mezunu ($M = 9.38, SD = 6.58$) olan bireyler, lisansüstü dereceli ($M = 4.70, SD = 5.16$) bireylerden daha fazla erkek egemenliğinin meşrulaştırılması destekleyen tutuma sahiptir.

Meslek ($F(2, 195) = 3.738, p = .026$) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, öğrenciler ($M = 6.79, SD = 5.44$), bir işte çalışan ($M = 9.16, SD = 6.77$) bireylerden daha az erkek egemenliğinin meşrulaştırılması destekleyen tutuma sahiptir.

Partnerin mesleği ($F(2, 175) = 4.394, p = .014$) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, partneri öğrenci ($M = 7.05, SD = 5.96$) olan bireyler, partneri bir işte çalışmayan veya ev hanımı ($M = 10.83, SD = 6.63$) olan bireylerden daha az erkek egemenliğinin meşrulaştırılması destekleyen tutuma sahipken; partneri bir işte çalışmayan veya ev hanımı ($M = 10.83, SD = 6.63$) olan bireyler, partneri bir işte çalışan ($M = 7.87, SD = 6.69$) bireylere göre daha fazla erkek egemenliğinin meşrulaştırılması destekleyen tutuma sahiptir.

Yaşanılan yer ($t = .750, p = .011$) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, köy-kasaba ve şehirde ($M = 9.74, SD = 6.45$) yaşayan bireyler, büyükşehirde ($M = 7.34, SD = 6.29$) yaşayanlara göre daha fazla erkek egemenliğinin meşrulaştırılması destekleyen tutuma sahiptir.

Psikolojik Flört Şiddeti Davranışı alt boyutunda sosyoekonomik statü (F (2, 195) = 3.953, p = .021) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, sosyoekonomik statüsü orta (M = 11.67, SD = 8.60) düzeyde olan bireyler, ortanın üstü ve yüksek (M = 7.73, SD = 8.39) düzeyde olan bireylere göre daha fazla psikolojik flört şiddeti davranışı gerçekleştirmişlerdir.

İlişki memnuniyeti (F (2, 138) = 6.322, p = .002) açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır. Buna göre, ilişki memnuniyeti yüksek düzeyde (M = 9.22, SD = 8.40) olan bireyler, ilişki memnuniyet düzeyi orta düzeyde olan (M = 16.34, SD = 9.61) bireylere göre daha az psikolojik flört şiddeti davranışı uygulamışlardır. İlişki memnuniyet düzeyi orta düzeyde olan (M = 16.34, SD = 9.61) bireyler, ilişki memnuniyet düzeyi düşük düzeyde olan (M = 10.11, SD = 8.18) bireylere göre daha fazla psikolojik flört şiddeti davranışı uygulamışlardır.

3.3 Flört Şiddetine İlişkin Tutumlar, Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik, Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması ve Flört Şiddeti Davranış Düzeylerindeki Cinsiyet Farklılıklarına İlişkin Analiz Sonuçları

Katılımcıların flört şiddetine ilişkin tutumlar, çelişik duygulu cinsiyetçilik, erkek egemenliğinin meşrulaştırılması ve flört şiddeti davranış düzeyleri üzerinde cinsiyet farklılıklarını incelemek amacıyla Bağımsız Gruplar t-Testi yürütülmüştür. Analize ilişkin sonuçlar Tablo 3' te verilmiştir.

Tablo 3**Flört Şiddetine İlişkin Tutumlar, Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik, Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması ve Flört Şiddeti Davranış Düzeylerindeki Cinsiyet Farklılıklarına İlişkin Analiz Sonuçlar**

Değişkenler	Kadın (N=375)		Erkek (N=198)		Bağımsız Grup
	Ort	SS	Ort	SS	t Değerleri
Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik					
Düşmanca	23.64	11.24	40.21	12.18	-15.90*
Korumacı	28.17	13.48	41.34	11.69	-12.14*
Flört Şiddeti Tutumu					
Fiziksel	5.54	1.53	7.07	3.08	-6.54*
Duygusal	7.99	3.37	11.11	4.72	-8.23*
Ekonomik	7.54	2.90	10.87	3.94	-10.46*
Cinsel	8.30	2.93	10.68	4.21	-7.07*
Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması	2.54	4.01	8.27	6.44	-11.40*
Flört Şiddeti Davranışı					
Fiziksel	2.96	6.05	4.12	7.85	-1.81
Psikolojik	10.48	9.30	10.39	8.66	.11

*Dipnot: *p < .05, **p < .01

Bağımlı değişkenlerin sonuçlarına bağlı olarak kadınlar ve erkekler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklar bulunmuştur.

Düşmanca cinsiyetçilik istatistiksel anlamlılığa ulaşmıştır, $t(374.32) = -15.90$, $p = .05$. Ortalama puanlar incelendiğinde, kadınlar ($M = 23.64$, $SD = 11.24$) erkeklerden ($M = 40.21$, $SD = 12.18$) daha az düşmanca cinsiyetçilik düzeyine sahiptir.

Korumacı cinsiyetçilik istatistiksel anlamlılığa ulaşmıştır, $t(452.96) = -12.14$, $p = .05$. Ortalama puanlar incelendiğinde, kadınlar ($M = 28.17$, $SD = 13.48$) erkeklerden ($M = 41.34$, $SD = 11.69$) daha az korumacı cinsiyetçilik düzeyine sahiptir.

Fiziksel flört şiddeti tutumu istatistiksel anlamlılığa ulaşmıştır, $t(249.81) = -6.54$, $p = .05$. Ortalama puanlar incelendiğinde, kadınların ($M = 5.54$, $SD = 1.53$) fiziksel flört şiddeti tutum düzeyi erkeklerden ($M = 7.07$, $SD = 3.08$) daha azdır.

Duygusal flört şiddeti tutumu istatistiksel anlamlılığa ulaşmıştır, $t(305.57) = -8.23$, $p = .05$. Ortalama puanlar incelendiğinde, kadınların ($M = 7.99$, $SD = 3.37$) duygusal flört şiddeti tutum düzeyi erkeklerden ($M = 11.11$, $SD = 4.72$) daha azdır.

Ekonomik flört şiddeti tutumu istatistiksel anlamlılığa ulaşmıştır, $t(312.58) = -10.461$, $p = .05$. Ortalama puanlar incelendiğinde, kadınların ($M = 7.54$, $SD = 2.90$) ekonomik flört şiddeti tutum düzeyi erkeklerden ($M = 10.87$, $SD = 3.94$) daha azdır.

Cinsel flört şiddeti tutumu istatistiksel anlamlılığa ulaşmıştır, $t(300.72) = -7.07$, $p = .05$. Ortalama puanlar incelendiğinde, kadınların ($M = 8.30$, $SD = 2.93$) cinsel flört şiddeti tutum düzeyi erkeklerden ($M = 10.68$, $SD = 4.21$) daha azdır.

Erkek egemenliğinin meşrulaştırılması istatistiksel anlamlılığa ulaşmıştır, $t(280.00) = -11.40$, $p = .05$. Ortalama puanlar incelendiğinde, kadınların ($M = 2.54$, $SD = 4.01$) erkek egemenliğinin meşrulaştırılması düzeyi erkeklerden ($M = 8.27$, $SD = 6.44$) daha azdır.

Flört şiddeti davranış (fiziksel ve psikolojik) düzeyi istatistiksel anlamlılığa ulaşmamıştır.

3.4 Değişkenler Arasındaki Korelasyonlar

Flört şiddetine ilişkin tutumlar, çelişik duygulu cinsiyetçilik, erkek egemenliğinin meşrulaştırılması ve flört şiddeti davranış düzeyleri arasındaki ilişkiler Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı kullanılarak incelenmiştir. Analiz sonuçları Tablo 4' te sunulmuştur.

Tablo 4**Değişkenler Arası Korelasyon Değerleri**

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Kadın									
1.Düşmanca Cinsiyetçilik	1	.65**	.34**	.50**	.35**	.20**	.39**	.04	.05
2.Korumacı Cinsiyetçilik		1	.32**	.60**	.36**	.12*	.45**	.08	.10**
3.Fiziksel FŞT			1	.54**	.41**	.21**	.59**	.10**	.21**
4.Duygusal FŞT				1	.52**	.10*	.67**	.12*	.21**
5.ekonomik FŞT					1	.22**	.48**	.93	.10*
6. Cinsel FŞT						1	.17**	.02	-.03
7. Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması							1	.18**	.23**
8.Fiziksel FŞD								1	.51**
9.Psikolojik FŞD									1
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Erkek									
1.Düşmanca Cinsiyetçilik	1	.53**	.31**	.37**	.26**	.22**	.41**	.04	.14*
2.Korumacı Cinsiyetçilik		1	.27**	.43**	.27**	.15*	.29**	.03	.06
3.Fiziksel FŞT			1	.65**	.46**	.47**	.68**	.11	.09
4.Duygusal FŞT				1	.55**	.41**	.68**	-.00	.12
5.ekonomik FŞT					1	.34**	.48**	-.07	-.05
6.Cinsel FŞT						1	.49**	.17*	.01
7. Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması							1	.13	.07
8.Fiziksel FŞD								1	.53**
9.Psikolojik FŞD									1

*Dipnot: *p<.05, **p<.01

**Dipnot: FŞT: Flört Şiddeti Tutumu; FŞD: Flört Şiddeti Davranışı

Korelasyon analizine ait bulgular incelendiğinde, kadın örneklemini için;

Düşmanca cinsiyetçilik ile fiziksel flört şiddetine ilişkin tutum ($r = .34, p < .01$); duygusal flört şiddetine ilişkin tutum ($r = .50, p < .01$); ekonomik flört şiddetine ilişkin tutum ($r = .35, p < .01$); ve cinsel flört şiddetine ilişkin tutum ($r = .20, p < .01$) arasında pozitif yönde, anlamlı ilişki bulunmuştur. Ayrıca, düşmanca cinsiyetçilik ile erkek egemenliğinin meşrulaştırılması ($r = .39, p < .01$) arasında pozitif yönde, anlamlı ilişki bulunmuştur. Ancak, düşmanca cinsiyetçilik ile flört şiddeti davranışı (fiziksel ve psikolojik) arasında anlamlı bir ilişki gözlenmemiştir.

Korumacı cinsiyetçilik ile fiziksel flört şiddetine ilişkin tutum ($r = .32, p < .01$); duygusal flört şiddetine ilişkin tutum ($r = .60, p < .01$); ekonomik flört şiddetine ilişkin tutum ($r = .36, p < .01$); ve cinsel flört şiddetine ilişkin tutum ($r = .12, p < .05$) arasında pozitif yönde, anlamlı ilişki bulunmuştur. Ayrıca, korumacı cinsiyetçilik ile erkek egemenliğinin meşrulaştırılması ($r = .45, p < .01$) ve psikolojik flört şiddeti davranışı ($r = .10, p < .01$) arasında pozitif yönde, anlamlı ilişki bulunmuştur. Ancak, korumacı cinsiyetçilik ile fiziksel flört şiddeti davranışı arasında anlamlı bir ilişki gözlenmemiştir.

Erkek egemenliğinin meşrulaştırılması ile fiziksel flört şiddeti davranışı ($r = .18, p < .01$) ve psikolojik flört şiddeti davranışı ($r = .23, p < .01$) arasında pozitif yönde, anlamlı ilişki bulunmuştur.

Erkek örneklemini için bulunan korelasyon analiz sonuçlarına göre;

Düşmanca cinsiyetçilik ile fiziksel flört şiddetine ilişkin tutum ($r = .31, p < .01$); duygusal flört şiddetine ilişkin tutum ($r = .37, p < .01$); ekonomik flört şiddetine ilişkin tutum ($r = .26, p < .01$); ve cinsel flört şiddetine ilişkin tutum ($r = .22, p < .01$) arasında pozitif yönde, anlamlı ilişki bulunmuştur. Ayrıca, düşmanca cinsiyetçilik ile erkek egemenliğinin meşrulaştırılması ($r = .41, p < .01$) ve psikolojik flört şiddeti davranışı ($r = .14, p < .05$) arasında pozitif yönde, anlamlı ilişki bulunmuştur. Ancak, düşmanca cinsiyetçilik ile fiziksel flört şiddeti davranışı arasında anlamlı bir ilişki gözlenmemiştir.

Korumacı cinsiyetçilik ile fiziksel flört şiddetine ilişkin tutum ($r = .27, p < .01$); duygusal flört şiddetine ilişkin tutum ($r = .43, p < .01$); ekonomik flört şiddetine ilişkin tutum ($r = .27, p < .01$); ve cinsel flört şiddetine ilişkin tutum ($r =$

.15, $p < .05$) arasında pozitif yönde, anlamlı ilişki bulunmuştur. Ayrıca, korumacı cinsiyetçilik ile erkek egemenliğinin meşrulaştırılması ($r = .29$, $p < .01$) arasında pozitif yönde, anlamlı ilişki bulunmuştur. Ancak, korumacı cinsiyetçilik ile flört şiddeti davranışı (fiziksel ve psikolojik) arasında anlamlı bir ilişki gözlenmemiştir.

Erkek egemenliğinin meşrulaştırılması ile flört şiddeti davranışı (fiziksel ve psikolojik) arasında anlamlı ilişki bulunamamıştır.

3.5 Flört Şiddetine Yönelik Tutumlar, Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik ve Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılmasının Flört Şiddeti Davranışını Yordamasına İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi

Flört şiddeti davranışını yordayan değişkenleri belirlemek amacıyla yapılan hiyerarşik regresyon analizinde, ilk aşamada erkek egemenliğinin meşrulaştırılması analize sokulmuş, ikinci aşamada açıkladığı varyansı ölçmek amacıyla çelişik duygulu cinsiyetçilik (düşmanca ve korumacı) eklenmiş, son aşamada ise flört şiddeti tutumu altboyutları (fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel) analize dâhil edilmiştir. Analizlere ilişkin sonuçlar Tablo 5’ te sunulmuştur.

Tablo 5

Flört Şiddetine Yönelik Tutumlar, Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik ve Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılmasının Flört Şiddeti Davranışını Yordamasına İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analiz Tablosu

Kadın		R ²	B	SE	β
	Aşama 1	.059			
	Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması		.816	.169	.243*
	Aşama 2	.062			
	Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması		.844	.191	.251
	Düşmanca Cinsiyetçilik		-.083	.080	-.069
	Korumacı Cinsiyetçilik		.042	.069	.042
	Aşama 3	.073			
	Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması		.593	.249	.177
	Düşmanca Cinsiyetçilik		-.094	.082	-.078
	Korumacı Cinsiyetçilik		.017	.073	.017
	Fiziksel FŞT		.781	.576	.089
	Duygusal FŞT		.323	.323	.081
	Ekonomik FŞT		-.084	.286	-.018

	Cinsel FŞT		-.232	.243	-.051
Erkek		R²	B	SE	β
	Aşama 1	.014			
	Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması		.270	.159	.120
	Aşama 2	.019			
	Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması		.205	.176	.091
	Düşmanca Cinsiyetçilik		.086	.105	.073
	Korumacı Cinsiyetçilik		-.005	.104	-.004
	Aşama 3	.052			
	Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması		.175	.255	.078
	Düşmanca Cinsiyetçilik		.085	.104	.072
	Korumacı Cinsiyetçilik		.016	.109	.013
	Fiziksel FŞT		.442	.495	.094
	Duygusal FŞT		.047	.346	.015
	Ekonomik FŞT		-.757	.319	-.207
	Cinsel FŞT		.234	.287	.068

*Dipnot: FŞT: Flört Şiddeti Tutumu

**Dipnot: Bağımlı Değişken: Flört Şiddeti Davranışı (fiziksel ve psikolojik)

Kadın ve erkek örnekleminde ayrı ayrı hesaplanan hiyerarşik çoklu regresyon analizi, erkek egemenliğinin meşrulaştırılması ve cinsiyetçiliğin etkileri kontrol altına alındıktan sonra flört şiddeti tutum düzeyinin flört şiddeti davranış düzeyini yordama düzeyini değerlendirmek amacıyla kullanılmıştır. Öncül analizlerde ölçülen Durbin-Watson (DW) kritik değeri 2' ye yaklaştığında değerlerde otokorelasyon bulunmadığı veya tolere edilebilecek derecede az olduğu düşünülmektedir (Durbin ve Watson, 1950). Bu çalışma için kadın örnekleminde DW değeri 1.73 iken, erkek örnekleminde DW değeri 2.13 olduğundan otokorelasyonun bulunmadığı varsayılmıştır.

Kadın örnekleminde modele ilk girilen erkek egemenliğinin meşrulaştırılması değişkeni flört şiddeti davranışındaki varyansın % 5.9' unu açıklamaktadır ($F(1, 373) = 23.428, p < .001$). İkinci adımda modele girilen cinsiyetçilik ve erkek egemenliğinin meşrulaştırılması düzeyleri flört şiddeti davranış düzeyindeki varyansın % 6.2' sini açıklamaktadır ($F(3, 371) = 8.149, p < .001$). Tüm değişkenlerin analize sokulduğu son aşamada, erkek egemenliğinin meşrulaştırılması ve cinsiyetçilik değişkenleri kontrol altında tutulduktan sonra,

flört şiddeti tutum düzeyi flört şiddeti davranışındaki varyansın % 7.3' ünü açıklamıştır, R kare değişim = .01, (F değişim (4, 367) = 1.100, $p < .001$). Nihai modelde, yalnızca bir kontrol ölçümü istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur; erkek egemenliğinin meşrulaştırılması ($beta = .17$, $p < .001$).

Erkek örnekleminde modele ilk girilen erkek egemenliğinin meşrulaştırılması değişkeni flört şiddeti davranışı düzeyindeki varyansın % 1.4' ünü açıklamaktadır (F (1, 196) = 2.878, $p < .001$). İkinci adımda modele girilen cinsiyetçilik ve erkek egemenliğinin meşrulaştırılması düzeyleri flört şiddeti davranışı düzeyindeki varyansın % 1.9' unu açıklamaktadır (F (3, 194) = 1.229, $p < .001$). Tüm değişkenlerin analize sokulduğu son aşamada, erkek egemenliğinin meşrulaştırılması ve cinsiyetçilik değişkenleri kontrol altında tutulduktan sonra, flört şiddeti tutum düzeyi flört şiddeti davranışındaki varyansın % 5.2' sini açıklamıştır, R kare değişim = .03, (F değişim (4, 190) = 1.688, $p < .001$). Ancak, nihai modelde bu katkı varyans açısından istatistiksel olarak anlamlı olmamakla birlikte, DW değeri = 2.13 olduğundan otokorelasyon bulunmadığı varsayılmıştır. İlgili beta değerlerine bakıldığında, yalnızca ekonomik flört şiddeti tutum düzeyi ($beta = -.20$, $p < .001$) kontrol ölçümü anlamlı bulunmuştur.

4. BÖLÜM

TARTIŞMA

Bu çalışmanın temel amacı flört şiddetine yönelik tutumlar, cinsiyetçilik ve erkek egemenliğinin meşrulaştırılması ve flört şiddeti davranışı arasındaki ilişkilerin incelenmesidir. Araştırmanın ikincil amacı ise Şiddetin ve Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması (ŞEEM) Ölçeği' nin Türkçe' ye adaptasyonudur.

Bu amaç doğrultusunda ilk olarak ŞEEM Ölçeği' nin Türkçe' ye uyarlamasına yönelik yapılan yapı geçerliliğine ilişkin faktör analizi sonuçları ele alınacak, sonrasında araştırmanın temel hipotez testlerinin sonuçları tartışılacaktır.

4.1 Şiddetin ve Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması (ŞEEM) Ölçeği' nin Türkçe' ye Uyarlanması ve Faktör Analizine İlişkin Sonuçların Tartışılması

Yetişkin bireylerin yakın partner ilişkilerinde görülen erkek egemenliğini, erkeklerin uyguladığı şiddeti ve ilişkide ortaya çıkan sorunların çözümü için başvurulmuş şiddetin meşruluk düzeyini ölçen ŞEEM ölçeği, Diaz-Aguado ve Martinez (2015) tarafından geliştirilmiştir.

Bu çalışmada şiddetin meşrulaştırmasını ölçtüğü düşünülen üç daha ölçeğe eklenmiştir. Ölçeğin Türkçe' ye çevrilmesi araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma kapsamında ele alından 13 maddelik ŞEEM Ölçeği' ne yönelik yapılan faktör analizi sonucunda her ne kadar başta iki faktörlü yapı elde edilmiş olsa da, orijinal yapıdaki gibi bir faktör yapısı elde edilmemiş ve Yamaç Testi (Cattell, 1966) sonuçları incelendiğinde daha ileri analizler için tek bileşenin tutulmasında karar kılınmıştır. Oluşan tek faktörlü yapının faktör yükleri incelendiğinde en düşük .54 ve en yüksek .78 olduğu görülmüştür.

Ayrıca ŞEEM Ölçeği' nin yapı geçerliliğini gösteren ek bir kanıt olarak cinsiyetler arasındaki farklılığa bakılmıştır. Tablo 3. 3' te görüldüğü üzere analiz sonucunda kadın katılımcıların erkek egemenliğinin meşrulaştırılması düzeyinin erkek katılımcılardan daha düşük düzeyde olduğu bulunmuştur. İlgili literatürde bu sonuçla tutarlı olan çalışmalar (örn., Yıldırım ve Akgün, 2013; Koskos Gürel, 2019) da göz önünde bulundurulduğunda, erkek katılımcıların halihazırda üst konumlarda

yer alması ve memnun oldukları bu durumu sürdürmek adına sistemi daha çok meşrulaştırma taraftarı oldukları düşünülmektedir.

Ortaya çıkan 13 maddeli ve tek faktörlü ölçeğin madde toplam korelasyon değerleri incelendiğinde korelasyonların kabul edilebilir düzeylerde (.29 ile .58 arasında değiştiği) olduğu görülmektedir. Ölçeğin güvenirliği Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı ile incelenmiş ve tek faktörlü ŞEEM Ölçeği için .89 olarak oldukça yüksek bir güvenirlik derecesine sahip olduğu gözlenmiştir.

Sonuç olarak, istatistiksel analizlerle bakılan ŞEEM Ölçeği' nin geçerlik ve güvenirliğinin yeterli seviyelerde olduğu kanaatine varılmıştır. Bu ölçeğin erkek egemenliğini ve yakın partner ilişkilerinde kullanılan şiddetin meşruluğunu ölçmede uygun olduğu sonucuna varılmıştır. Ancak, Türkiye' de ilk defa kullanılan bu ölçeğin henüz geliştirilmeye açık olduğu ve başka araştırmalar tarafından yeniden test edilmesi gerektiği düşünülmektedir.

4.2 Temel Analizlere İlişkin Sonuçların Tartışılması

Bu bölümde çalışmanın amacı doğrultusunda kurulan hipotez testlerine ilişkin bulguların tartışılmasına yer verilmiştir. İlk olarak cinsiyete bağlı olarak düşmanca ve korumacı cinsiyetçilik; fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel flört şiddetine ilişkin tutumlar; erkek egemenliğinin meşrulaştırılması; fiziksel ve psikolojik flört şiddeti davranış düzeylerinde ortaya çıkan farklılıklar ele alınarak tartışılmıştır. İkinci bölümde, değişkenler arası ilişkiler incelenmiş ve son bölümde cinsiyetçilik ve erkek egemenliğinin meşrulaştırılması düzeyleri kontrol altına alındığında, flört şiddetine yönelik tutumların flört şiddeti davranışını ne düzeyde yordadığı incelenerek tartışılmıştır.

4.2.1 Flört Şiddetine İlişkin Tutumlar, Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik ve Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması ve Flört Şiddeti Davranış Düzeylerindeki Cinsiyet Farklılıklarına İlişkin Analiz Sonuçlarının Tartışılması

Bu bölümde flört şiddetine ilişkin tutumlar, cinsiyetçilik ve erkek egemenliğinin meşrulaştırılması ve flört şiddeti davranış düzeylerinde cinsiyete göre oluşan farklılıklar tartışılmıştır. Buna göre, kadın katılımcıların cinsiyetçilik düzeyleri (korumacı ve düşmanca) erkek katılımcılardan daha düşüktür.

Cinsiyetçiliğin algılanmasında cinsiyetler önemli bir faktördür. Ülkelerin sosyo-kültürel yapılarına bağlı olarak toplumsal cinsiyet rolleri de değişmektedir (Alptekin, 2014). Çoğu kültürde kadına karşı hem düşmanca hem de korumacı cinsiyetçilik yaygın şekilde görülmektedir. Düşmanca ve korumacı cinsiyetçilik arasındaki korelasyonun yüksek olduğu ülkeler arasında Türkiye de bulunmaktadır (Glick ve ark., 2000). Bir tarafta korunmaya muhtaç varlıklar oldukları düşünülen kadınlar, erkekler tarafından korumacı cinsiyetçiliğe maruz bırakılırken, diğer taraftan erkeklerden daha aşağı konumda olduğu inancına sahip olduğundan düşmanca cinsiyetçilikle karşılaşmaktadırlar (Glick ve Fiske, 2001). Sonuç olarak kadınlar, erkekler tarafından cinsiyetçiliğin iki türüne de maruz bırakılarak toplumsal cinsiyet eşitsizliklerine karşı verdiği mücadelede başarısız olmaktadır (Glick ve Fiske, 2001).

Kadın katılımcıların flört şiddetinin türlerine (fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel) yönelik olumlu tutumları, erkek katılımcılardan daha düşüktür. Bu sonucun Türk toplum kültüründe baskın olan ataerkil aile yapıları sebebiyle ortaya çıkmış olabileceği düşünülmektedir. Bu mevcut yapının bir sonucu olarak da namusu koruma gibi sebepler kullanılarak kadına uygulanan şiddetin özellikle erkekler tarafından normal, hatta haklı olduğu varsayımına sahip oldukları bu çalışmada da elde edilen temel bulgulardan biri olmuştur. Çalik (2017)' in yaptığı çalışmaya göre de, erkek akademisyenlerin kadına yönelik şiddeti onaylar tutuma sahip olmalarının, bu durumun eğitim düzeyinden daha çok bireylerin yetişmiş oldukları toplumun yapısından kaynaklandığı sonucuna varılmıştır.

Araştırmanın diğer bir sonucuna göre ise kadın katılımcıların erkek egemenliğinin meşrulaştırılması düzeyi, erkek katılımcılardan daha az olmalıdır. Yine ataerkil toplum düzeni sebebiyle toplumsal cinsiyet rolleri, sosyal, ekonomik ve siyasal alanlar bakımından genel olarak aşağı tabakada yer alan kadınların, daha yüksek ve daha üstün konumlarda yer alan erkeklere göre sistemi daha az meşrulaştırma ve mevcut düzenin bozulması taraftarı olmasının kaçınılmaz olduğu düşünülmektedir.

4.2.2 Değişkenler Arası Korelasyon Sonuçlarının Tartışılması

Korelasyon analizine ait bulgular incelendiğinde hem kadın hem de erkek örnekleme için çelişik duygulu cinsiyetçilik (düşmanca ve korumacı) ile flört

şiddetine ilişkin tutumlar (fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel) arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur. Toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri sonucunda ortaya çıkan şiddet olayları arttıkça, şiddete yönelik tutumlar da daha olumlu hale gelmekte ve yaşanan şiddet vakalarına yönelik tolerans düzeyi yükselmektedir (Tarhan, Çetin ve Ekşioğlu, 2017).

Bir diğer sonuç ise hem kadın hem de erkek örneklemini için cinsiyetçilik (düşmanca ve korumacı) ile sistemi meşrulaştırma arasında pozitif yönde, anlamlı ilişki olduğudur. Sistemi meşrulaştırma birçok araştırmada çelişik duygulu cinsiyetçilik (düşmanca ve korumacı) ile ilişkili bulunmuştur (Glick ve Fiske, 1997; Jost ve Hunyady, 2005). Sistemi meşrulaştırma ideolojiden birisi de adil dünya inancıdır ki bu ideoloji kadın şiddetini meşrulaştırma fikrini de içinde barındıran bazı kalıpyargılar içermektedir (Lerner, 1965; 1980). Adil dünya inancı güçlü olan bireylerde tecavüz mağdurlarının başına gelen bu olumsuz durumdan sorumlu oldukları ve yalnızca kötü kadınların tecavüze uğradıkları inancına rastlanmıştır. Bu ideoloji aynı zamanda hem düşmanca hem de korumacı cinsiyetçilikle de ilişkili bulunmuştur (Jost ve Kay 2005). Buna ek olarak, hem korumacı cinsiyetçiliğin hem de düşmanca cinsiyetçiliğin kadın istismarını meşrulaştırma ile ilişkili olduğudur (Glick ve ark., 2002).

Hem kadın hem erkek örnekleminde, flört şiddetine ilişkin tutumlar (fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel) ile sistemi meşrulaştırma arasında pozitif yönde, anlamlı ilişki bulunmuştur. Sistemi meşrulaştırma işlevi olan cinsiyetçilik ve adil dünya inancı gibi ideolojilerden bazıları özellikle kadınları dezavantajlı konuma sokmakta, kadın şiddetini meşrulaştırmaktadır (Chapleau ve Oswald, 2014). Kadınların, sistemin rasyonel olduğu inancına sahip olmaları sebebiyle maruz kaldıkları olumsuz durumları dahi hak ettiklerine inanmaları kaçınılmazdır. Çünkü mevcut sistemde yer alan şiddete yönelik olumlu tutumların çokluğu karşısında kadın, düzeni değiştirmenin zor ya da imkânsız olduğu fikriyle karşı karşıya gelerek, boyun eğmektedir. Diğer taraftan erkekler ise mevcut sistemde avantajlı konumda yer aldığından, durumundan memnun ve düzenin devamlılığını sağlama taraftarı olacaktır.

Flört şiddetine ilişkin tutum (fiziksel ve duygusal) ile flört şiddeti davranışı (fiziksel ve psikolojik) arasında yalnızca kadın örnekleminde pozitif yönlü, anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Şiddetin yaşandığı flört ilişkilerinde, flört şiddetine yönelik

destekleyici tutum düzeylerinin de yüksek olduğu görülmektedir (Erdem ve Şahin, 2017). Flört şiddetine yönelik olumsuz tutuma sahip olan birey hâlihazırda içinde bulunduğu ilişkide şiddete maruz kalırsa, kendi içinde bilişsel bir çelişki yaşamamak adına yaşadığı şiddet olayını ortadan kaldırması imkânsız olduğundan, bilişsel kalıplarını değiştirecektir. Böylece birey şiddeti kabullenen bir tutuma sahip olacaktır. Diğer taraftan, yaşadığı sosyo-kültürel toplumun bir sonucu olarak birey şiddete yönelik olumlu tutumlara sahip ise içinde bulunduğu ilişkide de şiddet olaylarının ortaya çıkmasına sebep olacağı düşünülmektedir.

4.2.3 Flört Şiddetine Yönelik Tutumlar, Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik ve Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılmasının Flört Şiddeti Davranışını Yordamasına İlişkin Hiyerarşik Regresyon Analizi Sonuçlarının Tartışılması

Geçmişten günümüze toplumsal yaşamın birçok alanında erkeğe kadından daha fazla değer ve öncelik veren bir toplumsal eşitsizlik modeli süregelmektedir. İnsan hakları evrensel bildirgesinde, kadın ve erkek ayrımcılığı yapılmaksızın tüm insanların her koşulda ve alanda eşit haklara sahip olduğu belirtilmesine rağmen kadınlar cinsiyetleri gereği sürekli bir eşitsizlikle karşı karşıya kalmaktadır (Coşkun ve Özdilek, 2012).

Bireylerarası şiddet kategorisinde yer alan flört şiddeti farklı boyutlarda (fiziksel, psikolojik, ekonomik ve cinsel) kendisini göstererek birçok toplumda olumsuzluklara sebep olmaktadır (WHO, 2002). Şiddet kavramının ele alındığı çalışmalar göz önünde bulundurulduğunda, en çok göze çarpan kavramlar sistemi meşrulaştırma ve cinsiyetçilik kavramlarıdır.

Bireyin kendi inanışlarını ve ideolojilerini sosyal, politik ve ekonomik sistemlere uyarlama güdüsü sonucunda oluşan statüko, sistemi meşrulaştırma olarak tanımlanmaktadır. Bu durum sonucunda mevcut toplumda değişmeyen ve varlığını sürdüren bu sistemler sebebiyle, birey zararına olsa dahi statükoyu sürdürme eylemindedir (Jost ve Banaji, 1994).

Avantajlı statüye sahip olan grup üyeleri, mevcut düzeni kendileri için olumlu sonuçları olduğu için meşru görürken; dezavantajlı statüye sahip grup üyeleri de mevcut düzenin kaçınılmaz veya değiştirilmesi zor olarak algıladığından

statükoyu desteklemektedir (Henry ve Saul, 2006; Kay, Jimenez ve Jost, 2002). Kendi eksiklikleri sebebiyle konumundan şikâyet etmemesi gerektiği düşüncesine sahip olan dezavantajlı grup üyeleri, karşılaştıkları eşitsizlikler, haksızlıklar ve olumsuzlukları da meşru görmektedir (Jost ve Hunyady, 2002; Jost, Banaji ve Nosek, 2004; Jost, Burgess ve Mosso, 2001). Bu durum sonucunda oluşan bazı ideolojiler özellikle kadına yönelik şiddet ile ilişkili bulunmuştur (Jost, Banaji ve Nosek, 2004). Sistemi meşrulaştırma düzeyi yüksek olan bireylerde, kadını suçlayan ve kadın şiddetini meşru kılan düşünceler hâkimdir (Sakallı-Uğurlu, Yalçın ve Glick, 2007; Kristiansen ve Giulietti, 1999).

Diğer taraftan, Sistemi Meşrulaştırma Kuramı' nın temel alınarak ortaya konulduğu Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Kuramı (Glick ve ark., 2016) da flört şiddeti davranışı ile pozitif yönde ilişkilidir (Morelli ve ark., 2016). Cinsiyete dayalı yapılan ancak genel olarak kadına yönelik olduğu görülen, önyargı biçimi cinsiyetçilik olarak adlandırılmaktadır (Glick ve Fiske, 1996). Kadın ve erkek cinsiyetleri arasındaki biyolojik ve sosyal rol farklılıklarının olduğundan daha fazla algılanması ve abartılması durumudur (Glick ve Fiske, 1997). Bu önyargı ve ayrımcılık, özellikle kadınlara yönelik uygulanan şiddet olaylarıyla oldukça ilişkilidir (Glick ve Fiske, 1996; 1997).

Bu sebeple, cinsiyetçilik ve sistemi meşrulaştırma kavramlarını kontrol altında tutarak flört şiddeti tutum düzeyinin flört şiddeti davranışını yordama gücü ölçülmek istenmiştir. Hem kadın hem erkek örnekleme için ayrı ayrı bakılan hiyerarşik çoklu regresyon analizi sonucunda kadın ve erkek örnekleme için farklı sonuçlar elde edilmiştir. Buna göre, kadın örnekleminde yalnızca sistemi meşrulaştırma düzeyinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Toplumun dezavantajlı kısmında yer alan kadınlar, mevcut düzenin kendileri üzerindeki olumsuz etkisinin farkında olmalarına rağmen, düzenin değişmesinin zor olduğu ya da sırf düzenin bu şekilde var olması sebebiyle statükoyu sürdürme eğilimindedir (Jost ve Hunyady, 2005). Kadınlar maruz kaldıkları şiddet olayları ve şiddeti savunan tutumların çokluğu ve değişmeyen bu düzen yüzünden, bu durumu git gide normal olarak algılamaktadırlar. Bu da sonuç olarak erkek egemenliğinin meşrulaştırılmasına ve düzenin devamlılığına ortam hazırlamaktadır.

Erkek örnekleminde ise anlamlılık değerlerinin tümünde gereken düzeye ulaşamamış olması ve yalnızca ekonomik flört şiddeti tutum düzeyinin flört

şiddeti davranışını yordama gücünün anlamlı olduğu dikkat çekmektedir. Bunun kaynağının çalışmada yer alan erkek örnekleminin yapısı ve örneklem sayısının azlığının sebep olduğu düşünülmektedir. Ekonomik flört şiddeti tutum düzeyinin flört şiddeti davranışını yordaması ise Sistemi Meşrulaştırma Kuramı açısından erkek cinsiyetinin yüksek statülerde yer alması ve mevcut durumunun devamlılığı adına statükoyu sürdürmeye istekli olmasına da sebep olduğu daha önceki çalışmalarda da belirtilmektedir (Jost ve Banaji, 1994). Bu çalışmanın sonucuna göre, erkek katılımcıların özellikle ekonomik üstünlüğü diğer tüm alanlardan daha çok benimsedikleri ve arzuladıkları düşünülmektedir. Türk toplum kültüründe ataerkil yapının baskın olması sebebiyle, erkeklerin kadınlara göre flört şiddeti tutum puanları daha yüksektir (Erdem ve Şahin, 2017). Bu çalışmanın sonuçları göz önüne alındığında, erkek katılımcılara göre ekonomik üstünlüğün fiziksel, duygusal veya cinsel alanlardaki tüm üstünlüklerden daha önemli olabileceği düşünülmektedir.

SONUÇ

Evlilikte yaşanan şiddete yönelik çalışmaların son yıllarda artış göstermesine rağmen, günümüzde halen özellikle kadına yönelik şiddet vakaları oldukça fazladır. Flört döneminde yaşanan şiddete yönelik düşünce yapıları yeterince anlaşılabilir ise bireylerin romantik ilişkilerinde karşılaşma ihtimalleri olan şiddet vakalarının önüne geçilmesinin mümkün kılınabileceği düşünülmektedir. Bu sebeple evlilik öncesi flört dönemi şiddetine yönelik algıların incelendiği çalışmaların önemli olduğu düşünülerek bu tez çalışmasında flört şiddeti ile oldukça yakından ilişki olan cinsiyetçilik kavramı, şiddetin ve erkek egemenliğinin meşruluğu temel alınarak incelenmiştir.

Buna ek olarak, bu tez ile yetişkin bireylerin yakın partner ilişkilerinde görülen erkek egemenliğini, erkeklerin uyguladığı şiddeti ve şiddetin meşruluk düzeyini ölçen Justification of Violence and Male Dominance Scale (Şiddetin ve Erkek Egemenliğinin Meşrulaştırılması Ölçeği; Diaz-Aguado ve Martinez, 2015)' in Türkçe' ye uyarlama ve adaptasyon çalışmaları yapılarak, literatüre yeni bir sistemi meşrulaştırma ölçeği kazandırılmıştır.

Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları vardır. Araştırmada yer alan katılımcıların cinsiyet dağılımı eşit değildir. Bu durum grup karşılaştırmalarında bir dezavantaj olarak çalışma sonuçlarını etkilemiştir. Bir diğer sınırlılık ise çalışmanın veri toplama süreci yalnızca internet üzerinden çevrimiçi şekilde yapıldığından, internete ulaşımı olmayan bireylerin katılımı gerçekleşmemiştir. Bu sebeple ileriki çalışmalarda çevrimiçi veri toplamanın yanı sıra kâğıt kalem aracılığıyla da veri toplamanın daha çeşitli bir kitleye ulaşma açısından yararlı olacağını düşünülmektedir. Ayrıca, şiddet uygulama gibi bir konuda katılımcıların sosyal beğenirlik düzeylerinin yüksek olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Son olarak, bu araştırma bir korelasyon çalışması olduğundan neden ve sonuç ilişkisinin kurulabilmesi mümkün değildir.

KAYNAKÇA

- Aba, Y. A. ve Kulakaç, Ö. (2016). Çatışmaların çözümüne yaklaşım ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Bakırköy Tıp Dergisi*, 12(1), 33-43.
- Alptekin D. (2014). Çelişik duygularda toplumsal cinsiyet ayrımcılığı sorgusu: Üniversite gençliğinin cinsiyet algısına dair bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 32, 203-11.
- Aslan, D., Vefikuluçay, D., Zeyneloğlu, S., Erdost, T., Temel, F. ve Söztutar, E. (2008). Ankara'da İki Hemşirelik Yüksekokulunun Birinci ve Dördüncü Sınıflarından Okuyan Öğrencilerinin Flört Şiddetine Maruz Kalma, Flört İlişkilerinde Şiddet Uygulama Durumlarının ve Bu Konudaki Görüşlerinin Saptanması Araştırması. *Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma Merkezi*, Ankara.
- Ayyıldız, A. B. T. ve Hüseyin, H. (2018). Üniversite öğrencilerinde flört şiddeti tutumları: Sakarya üniversitesi örneği. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(86), 413-427.
- Bandura, A. ve Walters, R. H. (1977). *Social learning theory* (Vol. 1). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-hall.
- Bartlett, M. S. (1954). A note on the multiplying factors for various chi square approximations. *Journal of the Royal Statistical Society*, 16 (Series B), 296-298.
- Başar, D. (2019). *Stalking as a new form of violence: Its relationship with ambivalent sexism, honor endorsement and gender-based violence attitudes* (Doktora tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Başkale, H. ve Sözer, A. (2015). Eşinden/partnerinden şiddet gören kadınların şiddet algısı ve mağduriyet nedenleri. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 14(6).
- Baykal, T. (2008). *Ailede kadına yönelik fiziksel şiddet, bu şiddete ilişkin tutumlar ve kadının şiddet yaşantısı* (Yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi, İzmir.

- Begany, J. J. ve Milburn, M. A. (2002). Psychological predictors of sexual harassment: Authoritarianism, hostile sexism, and rape myths. *Psychology of Men & Masculinity*, 3(2), 119.
- Bızancı, M. (2014). *Ailede kadına yönelik şiddeti meşru görme, cinsiyetçilik, öznel iyi oluş* (Yüksek lisans tezi). Gazi Osman Paşa Üniversitesi, Ankara.
- Besni, İ. (2011). *Üniversite öğrencilerinin kadına karşı aile içi şiddete yönelik tutumlarının cinsiyet, politik görüş ve şiddete maruz kalma açısından incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.
- Bowlby, J. (1969). Attachment and loss v. 3 (Vol. 1). Random House. Furman, W. ve Buhrmester, D. (2009). Methods and measures: The network of relationships inventory: Behavioral systems version. *International Journal of Behavioral Development*, 33, 470-478.
- Brant, C. R., Mynatt, C. R. ve Doherty, M. E. (1999). Judgments about sexism: A policy capturing approach. *Sex Roles*, 41(5-6), 347-374.
- Burazeri, G., Roshi, E., Jewkes, R., Jordan, S., Bjegovic, V. ve Laaser, U. (2005). Factors associated with spousal physical violence in Albania: Cross sectional study. *British Medical Journal*, 331, 197-201.
- Butler, J. (1999). *Gender trouble: Feminism and the subversion of identity*. New York: Routledge.
- Cattell, R. B. (1966). The scree test for the number of factors. *Multivariate Behavioral Research*, 1(2), 245-276.
- Cava, M. J., Martínez-Ferrer, B., Buelga, S. ve Carrascosa, L. (2020). Sexist attitudes, romantic myths, and offline dating violence as predictors of cyber dating violence perpetration in adolescents. *Computers in Human Behavior*, 106449.
- Chapleau, K. M. ve Oswald, D. L. (2014). A system justification view of sexual violence: Legitimizing gender inequality and reduced moral outrage are

- connected to greater rape myth acceptance. *Journal of Trauma & Dissociation*, 15(2), 204-218.
- Coker, A. L., Smith, P. H., McKeown, R. E. ve King, M. J. (2000). Frequency and correlates of intimate partner violence by type: physical, sexual, and psychological battering. *American Journal of Public Health*, 90(4), 553.
- Çalik, K. Y. (2017). Attitudes of Turkish Academics regarding violence against women in the name of honor. *Journal of Interpersonal Violence*, 33(20), 323254.
- Coşkun, A. ve Özdilek, R. (2012). Toplumsal cinsiyet eşitsizliği: Sağlığa yansımaları ve kadın sağlığı hemşiresinin rolü. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 9(3), 30-9.
- Çoban, A., Çakaloz, D. K. ve Irmak, A. (2020). Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Öğrencilerinin Flört Şiddet Kapsamındaki Davranışlara İlişkin Görüşleri. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 4(2), 100-106.
- Deaux, K. (1984). From individual differences to social categories: Analysis of a decade's research on gender. *American Psychologist*, 39(2), 105.
- De Keseredy, W. ve Kelly, K. (1993). The incidence and prevalence of woman abuse in Canadian university and college dating relationships. *Canadian Journal of Sociology/Cahiers Canadiens de Sociologie*, 137-159.
- De Vellis, R. F. (2012). *Scale development: Theory and applications* (3. Basım). Thousand Oaks, California: Sage.
- Diaz-Aguado, M. J. ve Martinez, R. (2015). Types of adolescent male dating violence against women, self-esteem, and justification of dominance and aggression. *Journal of Interpersonal Violence*, 30(15), 2636-2658.
- Dirilen-Gumus, O. (2011). Differences in system justification with respect to gender, political conservatism, socio-economic status and religious fundamentalism. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 30, 2607-2611.

- Dobash, R. P., Dobash, R. E., Wilson, M. ve Daly, M. (1992). The myth of sexual symmetry in marital violence. *Social Problems*, 39(1), 71-91.
- Doğulu, C. (2012). *System justification and terror management: Mortality salience as a moderator of system-justifying tendencies in gender context* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Dosil, M., Jaureguizar, J., Bernaras, E. ve Sbicigo, J. B. (2020). Teen dating violence, sexism, and resilience: a multivariate analysis. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(8), 2652.
- Durbin, J., ve Watson, G. S. (1950). Testing for serial correlation in least squares regression: I. *Biometrika*, 37(3/4), 409-428.
- Duruoğlu, T. (2007). Emek piyasasında cinsiyetçi ücret ayrımı: Bursa Organize Sanayi bölgesinde bir araştırma. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 24, 61-76.
- Efe, Ş. Y., ve Ayaz, S. (2010). Kadına yönelik aile içi şiddet ve kadınların aile içi şiddete bakışı. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 11(1), 23-29.
- Erdem, A. ve Sahin, R. (2017). Undergraduates' Attitudes toward Dating Violence: Its Relationship with Sexism and Narcissism. *International Journal of Higher Education*, 6(6), 91-105.
- Fawole, O. I. (2008). Economic violence to women and girls: Is it receiving the necessary attention?. *Trauma, Violence, & Abuse*, 9(3), 167-177.
- Fernández-Antelo, I., Cuadrado-Gordillo, I. ve Martín-Mora Parra, G. (2020). Synergy between acceptance of violence and sexist attitudes as a dating violence risk factor. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(14), 5209.
- Foshee, V. A., Linder, G. F., Bauman, K. E., Langwick, S. A., Arriaga, X. B., Heath, J. L., McMahon, P. M. ve Bangdiwala, S. (1996). The Safe Dates Project: Theoretical basis, evaluation design, and selected baseline findings. *American Journal of Preventive Medicine*, 12(5), 39-47.

- George, D., ve Mallery, P. (2012). *IBM SPSS statistics 19 step by step*. Boston: Mass.
- Glick, P. ve Fiske, S. T. (1996). The ambivalent sexism inventory: Differentiating hostile and benevolent sexism. *Journal of Personality and Social Psychology*, 70(3), 491.
- Glick, P. ve Fiske, S. T. (1997). Hostile and benevolent sexism: Measuring ambivalent sexist attitudes toward women. *Psychology of Women Quarterly*, 21(1), 119-135.
- Glick, P. ve Fiske, S. T. (1999). The Ambivalence Toward Men Inventory: Differentiating Hostile and Benevolent Beliefs About Men. *Psychology of Women Quarterly*, 23(3), 519-536.
- Glick, P. ve Fiske, S. T. (2001). An ambivalent alliance: Hostile and benevolent sexism as complementary justifications for gender inequality. *American Psychologist*, 50(2), 109-118.
- Glick, P., Fiske, S. T., Mladinic, A., Saiz J. L., Abrams, D., Masser, B., Adetoun, B., Osagie, J. E., Akande, A., Alao, A., Brunner, A., Willemsen, T. M., Chipeta, K., Dardenne, B., Dijksterhuis, A., Wigboldus, D., Eckes, T., Six-Materna, I., Exposito, F., Moya, M., Foddy, M., Kim, H. J., Lameiras, M., Sotelo, M. J., Mucchi-Faina, A., Romani, M., Sakalli, N., Udegbe, B., Yamamoto, M., Ui, M., Ferraira, M. C. ve Lopez Lopez, W. (2000). Beyond prejudice as simple antipathy: Hostile and benevolent sexism across cultures. *Journal of Personality and Social Psychology*, 79(5), 763-775.
- Glick, P., Sakallı-Uğurlu, N., Akbaş, G., Orta, I. M. ve Ceylan, S. (2016). Why do women endorse honor beliefs?. Ambivalent sexism and religiosity as predictors. *Sex Roles*, 75(11), 543-554.
- Glick, P., Sakallı-Uğurlu, N., Ferreira, M. C. ve Souza, M. A. D. (2002). Ambivalent sexism and attitudes toward wife abuse in Turkey an Brazil. *Psychology of Women Quarterly*, 26(4), 292-297.

- Graham-Kevan, N., ve Archer, J. (2003). Intimate terrorism and common couple violence: A test of Johnson's predictions in four British samples. *Journal of Interpersonal Violence*, 18(11), 1247-1270.
- Gülçür, G. (2006). *Çelişik duygulu cinsiyetçilik, erkeklere yönelik çelişik tutumlar ve demografik bilgilerin sosyal bilimlerde okuyan erkekler ve fen bilimlerinde okuyan kadınlara yönelik tutumlar üzerindeki etkisi* (Yüksek lisans tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Hazan, C. ve Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(3), 511.
- Hearn, J. (1998). *The violences of men: How men talk about and how agencies respond to men's violence to women*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Henry, P. J. ve Saul, A. (2006). The development of system justification in the developing world. *Social Justice Research*, 19(3), 365-378.
- Hewstone, M. ve Ward, C. (1985). Ethnocentrism and causal attribution in Southeast Asia. *Journal of Personality and Social Psychology*, 48(3), 614.
- Hortaçsu, N., Kalaycıoğlu, S. ve Rittersberger-Tilic, H. (2003). Intrafamily aggression in Turkey: Frequency, instigation, and acceptance. *The Journal of Social Psychology*, 143, 163–184.
- Işık, R. (2008). *Namus algısının ve namusu korumak adına kadına uygulanan şiddete yönelik tutumların yordayıcıları: Çelişik duygulu cinsiyetçilik ve sistemi meşrulaştırma* (Yüksek lisans tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Joseph, J. S., Gray, M. J. ve Mayer, J. (2013). Addressing sexual assault within social systems: System justification as a barrier to college prevention efforts. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 22(5), 493-509.
- Jost, J. T. (2001). Outgroup favoritism and the theory of system justification: A paradigm for investigating the effects of socioeconomic success on stereotype content. *Cognitive Social Psychology: The Princeton Symposium on the Legacy and Future of Social Cognition*, 89-102.

- Jost, J. T. ve Banaji, M. R. (1994). The role of stereotyping in system-justification and the production of false consciousness. *British Journal of Social Psychology*, 33(1), 1-27.
- Jost, J. T., Banaji, M. R. ve Nosek, B. A. (2004). A decade of system justification theory: Accumulated evidence of conscious and unconscious bolstering of the status quo. *Political Psychology*, 25(6), 881-919.
- Jost, J. T. ve Burgess, D. (2000). Attitudinal ambivalence and the conflict between group and system justification motives in low status groups. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 26(3), 293-305.
- Jost, J. T., Burgess, D. ve Mosso, C. O. (2001). 15 Conflicts of legitimation among self, group, and system. *The Psychology of Legitimacy: Emerging Perspectives on Ideology, Justice, and Intergroup Relations*, 363-88.
- Jost, J. T. ve Hunyady, O. (2002). The psychology of system justification and the palliative function of ideology. *European Review of Social Psychology*, 13(1), 111-153.
- Jost, J. T. ve Hunyady, O. (2005). Antecedents and consequences of system-justifying ideologies. *Current Directions in Psychological Science*, 14(5), 260-265.
- Jost, J. T. ve Kay, A. C. (2005). Exposure to benevolent sexism and complementary gender stereotypes: consequences for specific and diffuse forms of system justification. *Journal of Personality and Social Psychology*, 88(3), 498.
- Jost, J. T., Liviatan, I., van der Toorn, J., Ledgerwood, A., Mandisodza, A. Ve Nosek, B. A. (2010). System justification: How do we know it's motivated?. *The Psychology of Justice and Legitimacy* (11. baskı) içinde (s. 173–203). New York, NY: Psychology Press.
- Jost, J. T., Nosek, B. A. ve Gosling, S. D. (2008). Ideology: Its resurgence in social, personality, and political psychology. *Perspectives on Psychological Science*, 3(2), 126-136.

- Kaiser, H. F. (1974). An index of factorial simplicity. *Psychometrika*, 39(1), 31-36.
- Karatay, G. (2018). Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine ilişkin tutum ve davranışları. *STED/Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 27(1), 62-71.
- Kay, A. C., Jimenez, M. C. ve Jost, J. T. (2002). Sour grapes, sweet lemons, and the anticipatory rationalization of the status quo. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 28(9), 1300-1312.
- Kay, A. C. ve Jost, J. T. (2003). Complementary justice: effects of "poor but happy" and "poor but honest" stereotype exemplars on system justification and implicit activation of the justice motive. *Journal of Personality and Social Psychology*, 85(5), 823.
- Kay, A. C., Jost, J. T. ve Young, S. (2005). Victim derogation and victim enhancement as alternate routes to system justification. *Psychological Science*, 16, 240-246.
- Kaya Sakarya, A. (2013). *Üniversitede Öğrenim Gören Gençlerde Flörtte Şiddet* (Yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.
- Kepir-Savoly, D. D., Özlem, U. ve Demirtaş-Zorbaz, S. (2014). Üniversite öğrencilerinin çiftler arası şiddeti kabul düzeylerini etkileyen etmenler. *Türk Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Dergisi*, 5(42), 173-183.
- Koskos Gürel, D. (2019). *Boşanmış kadınlara ilişkin tutumların yordayıcıları: Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik ve Sistemi Meşrulaştırma* (Yüksek lisans tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Kristiansen, C. M. ve Giulietti, R. (1990). Perception of wife abuse: Effects of gender, attitudes toward women, and just-world beliefs among college students. *Psychology of Women Quarterly*, 14, 177-189.
- Lerner, M. J. (1965). Evaluation of performance as a function of performer's reward and attractiveness. *Journal of Personality and Social Psychology*, 1(4), 355.
- Lerner, M. J. (1980). *The belief in a just world: A fundamental delusion*. Springer, Boston, MA: Plenum Press.

- Lewis, S. F. ve Fremouw, W. (2001). Dating violence: A critical review of the literature. *Clinical Psychology Review*, 21(1), 105-127.
- Lloyd, S. A. (1991). The darkside of courtship: Violence and sexual exploitation. *Family Relations*, 40(1), 14-20.
- Makepeace, J. M. (1981). Courtship violence among college students. *Family Relations*, 30(1), 97-102.
- Merrill, L. L., Julie L. C., Thomsen C. J., Guimond, J. ve Milner, J. S. (2004). Perpetration of severe intimate partner violence: Premilitary and second year of service rates. *Military Medicine*, 170(8), 705-705.
- Morelli, M., Bianchi, D., Baiocco, R., Pezzuti, L. ve Chirumbolo, A. (2016). Not-allowed sharing of sexts and dating violence from the perpetrator's perspective: The moderation role of sexism. *Computers in Human Behavior*, 56, 163-169.
- Moya, M., Glick, P., Expósito, F., De Lemus, S. ve Hart, J. (2007). It's for your own good: Benevolent sexism and women's reactions to protectively justified restrictions. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 33(10), 1421-1434.
- Mullen, B., Brown, R. ve Smith, C. (1992). Ingroup bias as a function of salience, relevance, and status: An integration. *European Journal of Social Psychology*, 22(2), 103-122.
- Napier, J. L. ve Jost, J. T. (2008). Why are conservatives happier than liberals?. *Psychological Science*, 19(6), 565-572.
- Niolon, P. H., Kearns, M., Dills, J., Rambo, K., Irving, S., Armstead, T. ve Gilbert, L. (2017). *Eliminating intimate partner violence across the lifespan: A technical package to prevent intimate partner violence, including teen dating violence*. Atlanta, GA: National Center for Injury Prevention and Control, Centers for Disease Control and Prevention.
- Offenhauer, P. ve Buchalter, A. (2011). Teen dating violence: A literature review and annotated bibliography. *Library of Congress*, 1-92.

- O'Keefe, M. (1998). Factors mediating the link between witnessing interparental violence and dating violence. *Journal of Family Violence, 13*(1), 39-57.
- Sakallı, N. (2001). Beliefs about wife beating among Turkish college students: The effects of patriarchy, sexism, and sex differences. *Sex Roles, 44*, 599–611.
- Sakallı-Uğurlu N. (2002). Çelişik Duygulu Cinsiyetçilik Ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi, 17*(49), 47-58.
- Sakallı-Uğurlu, N. (2008). Erkeklerle İlişkin Çelişik Duygular Ölçeği' nin Türkçe' ye Uyarlanması. *Türk Psikoloji Yazıları, 11*(21), 1-11.
- Sakallı-Uğurlu, N. S., ve Akbaş, G. (2013). Namus Kültürlerinde "Namus" ve "Namus adına Kadına Şiddet": Sosyal Psikolojik Açıklamalar. *Türk Psikoloji Yazıları, 16*(32), 76.
- Sakallı-Uğurlu, N., Yalçın, Z. S. ve Glick, P. (2007). Ambivalent sexism, belief in a just world, and empathy as predictors of Turkish students' attitudes toward rape victims. *Sex Roles, 57*(11-12), 889-895.
- Serbin, L. A., Powlishta, K. K., Gulko, J., Martin, C. L. ve Lockheed, M. E. (1993). The development of sex typing in middle childhood. *Monographs of the Society for Research in Child Development, 58*(2), 90-95.
- Shorey, R. C., Cornelius, T. L. ve Bell, K. M. (2008). A critical review of theoretical frameworks for dating violence: Comparing the dating and marital fields. *Aggression and Violent Behavior, 13*(3), 185-194.
- Smith, D. M. ve Donnelly, J. (2000). Adolescent dating violence: A multi-systemic approach of enhancing awareness in educators, parents, and society. *Journal of Prevention & Intervention in the Community, 21*(1), 53-64.
- Smith, S. G., Basile, K. C., Gilbert, L. K., Merrick, M. T., Patel, N., Walling, M. ve Jain, A. (2017). *National intimate partner and sexual violence survey (NISVS): 2010-2012 State Report*.
- Straus, M. A. (1979). Measuring intrafamily conflict and violence: The conflict tactics (CT) scales. *Journal of Marriage and Family, 41*(1), 75-88.

- Straus, M. A., Hamby, S. L., Boney-McCoy, S. ve Sugarman, D. B. (1996). The revised conflict tactics scales (CTS2) development and preliminary psychometric data. *Journal of Family Issues*, 17(3), 283-316.
- Swim, J. K. ve Cohen, L. L. (1997). Overt, covert, and subtle sexism: A comparison between the attitudes toward women and modern sexism scales. *Psychology of Women Quarterly*, 21(1), 103-118.
- Şiddet. (2020). *Türk Dil Kurumu*. [Http://www.sozluk.gov.tr](http://www.sozluk.gov.tr). İnternet adresinden alınmıştır.
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics* (6. Baskı). Boston, MA: Pearson.
- Tarhan, S., Çetin, G. H. ve Ekşioğlu, S. (2017). Çelişik duygulu cinsiyetçilik, toplumsal cinsiyet ve evlilikte kadına yönelik şiddete ilişkin tutumlar. *Journal of Human Sciences*, 14(2), 1894-908.
- Terzioğlu, F., Gönenç, İ. M., Özdemir, F., Güvenç, G., Kök, G., Yılmaz Sezer, N. ve Demirtaş Hiçyılmaz, B. (2016). Şiddete ilişkin tutumlar ölçeği geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 19(4), 225-232.
- Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması. (2014). *Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü*. (Özet Rapor).
- Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması. (2003). *Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü*. Sağlık Bakanlığı Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Genel Müdürlüğü, Devlet Planlama Teşkilatı ve Avrupa Birliği.
- Waters, E., Posada, G., Crowell, J. ve Lay, K. L. (1993). Is attachment theory ready to contribute to our understanding of disruptive behavior problems?. *Development and Psychopathology*, 5(1-2), 215-224.
- Wekerle, C. ve Wolfe, D. A. (1999). Dating violence in mid-adolescence: Theory, significance, and emerging prevention initiatives. *Clinical Psychology Review*, 19(4), 435-456.

White, J. W. ve Koss, M. P. (1991). Courtship violence: Incidence in a national sample of higher education students. *Violence and Wictims*, 6(4), 247-256.

White, M. J., Kruczek, T. A., Brown, M. T. ve White, G. B. (1989). Occupational sex stereotypes among college students. *Journal of Vocational Behavior*, 34(3), 289-298.

World Health Organization (2002). *The World Health Report 2002: Reducing Risks, Promoting Healthy Life*. Geneva, World Health Organization.

Yıldırım, N. ve Akgün, S. (2013). Sivil toplum kuruluşu gönüllülerinin sosyal sistemin meşruiyetine ilişkin algıları, adil dünya inançları ve sosyal baskınlık yönelimleri. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 24(1), 115-128.

EKLER

Ek 1

DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU

1. Cinsiyetiniz: () Kadın () Erkek
2. Yaşınız: _____
3. Flört ilişkinizin süresi: ____ Yıl
4. Medeni durumunuz:
() Bekâr () Sözlü-nişanlı () Evli () Boşanmış veya ayrı
5. Eğitim düzeyiniz:
() İlkokul veya ortaokul mezunu
() Lise mezunu
() Üniversite öğrencisi
() Üniversite mezunu
() Yüksek lisans dereceli (master veya doktora)
6. Partnerinizin eğitim düzeyi:
() İlkokul veya ortaokul mezunu
() Lise mezunu
() Üniversite öğrencisi
() Üniversite mezunu
() Yüksek lisans dereceli (master veya doktora)

7. Mesleğiniz/ İşiniz:

- Öğrenci İşsiz Ev Hanımı Esnaf
 Memur Üst düzey Diğer:

8. Partnerinizin mesleği:

- Öğrenci İşsiz Ev Hanımı Esnaf
 Memur Üst düzey Diğer:

9. Kendinizi Türkiye şartlarında hangi sosyoekonomik statüde görüyorsunuz?

- Düşük Ortanın altı Orta Ortanın üstü Yüksek

10. Yaşamınızın çoğunu geçirdiğiniz yer neresidir?

- Köy-kasaba Şehir Büyükşehir (Ankara, İzmir, İstanbul vb.)

11. Ailenizin genel yapısı daha çok aşağıdakilerden hangisine uyuyor?

- Baskıcı / Otoriter Demokratik Dengesiz / Kararsız
 İlgisiz ve duyarsız (ihmal edici) Aşırı izin verici ve hoşgörülü
 Aşırı koruyucu ve ilgili (müdahaleci) Diğer.....

12. Ailenizde herhangi bir “aile içi şiddete” tanık oldunuz mu?

- Hiç Birkaç kez Arada Sırada Sıklıkla Çok Sık-Sürekli

13. Tüm yönleriyle düşündüğünüzde şu anda yaşadığımız romantik ilişkiden ne kadar memnunsunuz?

- Çok memnunum 1 2 3 4 5 Hiç memnun değilim

14. Kendinizi çaresiz hissettiğiniz oldu mu?

- Hiç Nadiren Arada Sırada Sıklıkla Çok Sık-Sürekli

Ek 2

ŞİDDETİN VE ERKEK EGEMENLİĞİNİN MEŞRULAŞTIRILMASI ÖLÇEĞİ

(JUSTIFICATION OF VIOLENCE AND MALE DOMINANCE SCALE)

Lütfen aşağıdaki her bir ifade ile ne derece hemfikir olduğunuzu verilen ölçekteki sayılardan uygun olanını daire içine alarak belirtiniz.

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Evde meydana gelen şiddet bir aile meselesidir ve aile içinde tutulmalıdır.	0	1	2	3
2. Bir kadın partneri tarafından dövüldüğü halde partnerini terk etmiyorsa, bu kesinlikle o kadının ilişkisinde tamamen mutsuz olmadığı içindir.	0	1	2	3
3. Seni inciten birine vurmak kabul edilebilir.	0	1	2	3
4. Patronun kim olduğunu bildirmek için birini tehdit etmek doğrudur.	0	1	2	3
5. Eşinden veya partnerinden şiddet gören bir kadın, çocukları uğruna onu polise ihbar etmemelidir.	0	1	2	3
6. Bir baba, ailenin patronu olduğunu göstermelidir.	0	1	2	3
7. Bir erkek ve bir kadın arasındaki ilişkinin yolunda gitmesi için, kadının erkekle çatışmaktan kaçınması gerekir.	0	1	2	3
8. Bir kadın partneri tarafından istismara uğradıysa, onu kışkırtacak bir şey yapmış olmalıdır.	0	1	2	3
9. Size ait olan bir şey alınmışsa, alan kişiye saldırmak kabul edilebilir.	0	1	2	3
10. Karısı veya kız arkadaşı kendisinden ayrılmaya karar verdiğini belirttiğinde, bir erkek eşine veya partnerine saldırmakta haklıdır.	0	1	2	3
11. Kişinin partnerine ilişkileri boyunca sadece bir kez vurması sorun değildir.	0	1	2	3
12. Kıskanılacak bir durum olduğunda partnerlerin şiddet uygulaması aslında bir sevgi göstergesidir.	0	1	2	3
13. Genelde iyi giden bir ilişkide arada sırada yaşanan şiddet mazur görülebilir.	0	1	2	3

Ek 3

FLÖRT ŞİDDETİ TUTUM ÖLÇEĞİ

Lütfen aşağıdaki her bir ifade ile ne derece hemfikir olduğunuzu verilen ölçekteki sayılardan uygun olanını daire içine alarak belirtiniz.

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Kız /erkek arkadaşlığında ilişkinin sürdürülmesi için, tehdit bir araç olarak kullanılabilir.	1	2	3	4	5
2. Kız /erkek arkadaşlığında şiddet karşılıklı saygının olmadığı bir göstergesidir.	1	2	3	4	5
3. Kız /erkek arkadaşlığında şiddet bazen uygulanabilir.	1	2	3	4	5
4. Kız /erkek arkadaşlığında şiddetin olması ilişkiyi düzene sokar.	1	2	3	4	5
5. Kız /erkek arkadaşlığında şiddetin olması normal karşılanmalıdır.	1	2	3	4	5
6. Gerektiğinde erkekler, kız arkadaşına vurabilir.	1	2	3	4	5
7. Gerektiğinde kızlar, erkek arkadaşına vurabilir.	1	2	3	4	5
8. Fiziksel şiddet (tokat, tekme, vurma vb.) uygulayan erkek daha çekicidir.	1	2	3	4	5
9. Kız/erkek arkadaşlığında namus ve ahlak kurallarına uyulmaması fiziksel şiddet nedeni olabilir.	1	2	3	4	5
10. Kız/erkek arkadaşların birbirlerine küçük çaplı vurmaları kabul edilebilir.	1	2	3	4	5
11. Erkekler, kız arkadaşının hoşuna gitmesi için davranışlarını değiştirmelidir.	1	2	3	4	5
12. Kızlar, erkek arkadaşının her istediğini yapmalıdır.	1	2	3	4	5
13. Erkekler, kız arkadaşının her istediğini yapmalıdır.	1	2	3	4	5
14. Topluluk içerisinde kızlar yerine erkekler konuşmalıdır.	1	2	3	4	5
15. Gerçek sevgi kız/erkek arkadaşının her istediğini yerine getirmeyi gerektirir.	1	2	3	4	5
16. Kızlar ağlayarak erkek arkadaşına her istediğini yaptırabilir.	1	2	3	4	5
17. Kız/erkek arkadaş birbirlerinin para harcamasına karışamaz.	1	2	3	4	5

18. Erkekler, kız arkadaşının kazandığı parayı kontrol etmelidir.	1	2	3	4	5
19. Kızlar, erkek arkadaşının kazandığı parayı kontrol etmelidir.	1	2	3	4	5
20. Kız/erkek arkadaşlar birbirlerinin banka kartlarının şifrelerini bilmelidirler.	1	2	3	4	5
21. Kızlar, erkek arkadaşının uygun gördüğü şekilde para harcamalıdır.	1	2	3	4	5
22. Kızların daha önceden cinsel deneyimi varsa, erkek onu cinsel ilişkiye zorlayabilir.	1	2	3	4	5
23. Erkekler, kız arkadaşlarını cinsel zorlamada bulunmamalıdır.	1	2	3	4	5
24. Kızlar, erkek arkadaşlarına cinsel zorlamada bulunmamalıdır.	1	2	3	4	5
25. Erkeğin, kız arkadaşını okşama öpme gibi cinsel davranışlarda bulunurken onun onayını almasına gerek yoktur.	1	2	3	4	5
26. Erkekler, kız arkadaşlarını cinsel yakınlaşmaya zorlayabilir.	1	2	3	4	5
27. Kız /erkek arkadaşlığında cinsel zorlama olmamalıdır.	1	2	3	4	5
28. Flört döneminde cinsel eylem yalnızca erkeklerin hakkı olabilir.	1	2	3	4	5

Ek 4

ÇATIŞMALARIN ÇÖZÜMÜNE YAKLAŞIM ÖLÇEĞİ

(THE REVISED CONFLICT TACTICS SCALE)

Bir çiftin, ne kadar iyi geçinseler de, karşısındaki kişiye sinirlendikleri, karşı taraftan farklı şeyler istedikleri ya da sadece yorgun, moralleri bozuk olduğu için tartıştıkları, kavga ettikleri zamanlar olacaktır/olabilir. Çiftler farklılıklarından kaynaklanan bu tip durumları çeşitli şekillerde çözmeye çalışırlar. Aşağıdaki liste, aranızda farklılıklar olduğunda olabilecekler hakkındadır. Lütfen, **geçtiğimiz yıl içerisinde** sizin ve eşinizin listedekileri ne kadar yaptığını işaretleyiniz. Eğer bunlardan birini geçtiğimiz yıl içinde yaşamadınız ama önceki yıllarda yaşadysanız 7'yi işaretleyiniz.

	1 Kez	2 Kez	3-5 Kez	6-10 Kez	11-20 Kez	20'den fazla	Son 1 yıldan daha önce	Hiç
1. Erkek/kız arkadaşşıma tokat attım.	1	2	3	4	5	6	7	0
2. Tartışma sırasında odayı, evi ya da bulunduğumuz mekânı terk ettim.	1	2	3	4	5	6	7	0
3. Erkek/kız arkadaşşıma ait herhangi bir eşyaya zarar verdim.	1	2	3	4	5	6	7	0
4. Erkek/kız arkadaşşıma kötü bir sevgili olmakla suçladım.	1	2	3	4	5	6	7	0
5. Erkek/kız arkadaşşıma karşı sesimi yükselttim, bağırdım.	1	2	3	4	5	6	7	0
6. Erkek/kız arkadaşşıma zorla alıkoydum.	1	2	3	4	5	6	7	0
7. Erkek/kız arkadaşşıma boğazımı sıktım.	1	2	3	4	5	6	7	0
8. Erkek/kız arkadaşşıma arkadaşşıma şişko ya da çirkin diye çağırdım.	1	2	3	4	5	6	7	0
9. Erkek/kız arkadaşşıma üzmem için bir şey yaptım.	1	2	3	4	5	6	7	0
10. Erkek/kız arkadaşşıma dövdüm.	1	2	3	4	5	6	7	0

11. Kavgamızın sonucunda vücudumda incinme, çürük ya da ufak kesikler oldu.	1	2	3	4	5	6	7	0
12. Erkek/kız arkadaşım dövme ya da bir eşya fırlatmakla tehdit ettim.	1	2	3	4	5	6	7	0
13. Erkek/kız arkadaşım silah ya da bıçak çektim.	1	2	3	4	5	6	7	0
14. Erkek/kız arkadaşımı ittim ya da sarstım.	1	2	3	4	5	6	7	0
15. Erkek/kız arkadaşımı tekmeledim.	1	2	3	4	5	6	7	0
16. Erkek/kız arkadaşımı duvara vurdum, çarptım.	1	2	3	4	5	6	7	0
17. Erkek/kız arkadaşım ile kavgamızdan dolayı bedenimde ertesi gün de devam eden fiziksel acı hissettim.	1	2	3	4	5	6	7	0
18. Erkek/kız arkadaşımın kolunu burktum ya da saçını çektim.	1	2	3	4	5	6	7	0
19. Erkek/kız arkadaşım a hakaret ya da küfür ettim.	1	2	3	4	5	6	7	0
20. Erkek/kız arkadaşım a onu yaralayabilecek bir eşya fırlattım.	1	2	3	4	5	6	7	0

ÇELİŞİK DUYGULU CİNSİYETÇİLİK ÖLÇEĞİ

(THE AMBIVALENT SEXISM INVENTORY)

Lütfen aşağıdaki her bir ifade ile ne derece hemfikir olduğunuzu verilen ölçekteki sayılardan uygun olanını daire içine alarak belirtiniz.

	Tamamen Karşıyım	Karşıyım	Biraz Karşıyım	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Ne kadar başarılı olursa olsun bir kadının sevgisine sahip olmadıkça bir erkek gerçek anlamda bütün bir insan olamaz.	1	2	3	4	5	6
2. Gerçekte birçok kadın “eşitlik” arıyoruz maskesi altında işe alınmalarda kendilerinin kayırılması gibi özel muameleler arıyorlar.	1	2	3	4	5	6
3. Bir felaket durumunda kadınlar erkeklerden önce kurtarılmalıdır.	1	2	3	4	5	6
4. Birçok kadın masum söz veya davranışları cinsel ayrımcılık olarak yorumlamaktadır.	1	2	3	4	5	6
5. Kadınlar çok çabuk alınırlar.	1	2	3	4	5	6
6. Karşı cinsten biri ile romantik ilişki olmaksızın insanlar hayatta gerçekten mutlu olamazlar.	1	2	3	4	5	6
7. Feministler gerçekte kadınların erkeklerden daha fazla güce sahip olmalarını istemektedirler.	1	2	3	4	5	6
8. Birçok kadın çok az erkekte olan bir saflığa sahiptir.	1	2	3	4	5	6
9. Kadınlar erkekler tarafından el üstünde tutulmalı ve korunmalıdır.	1	2	3	4	5	6
10. Birçok kadın erkeklerin kendileri için yaptıklarına tamamen minnettar olmamaktadırlar.	1	2	3	4	5	6
11. Kadınlar erkekler üzerinde kontrolü sağlayarak güç kazanmak hevesindedirler.	1	2	3	4	5	6
12. Her erkeğin hayatında hayran olduğu bir kadın olmalıdır.	1	2	3	4	5	6
13. Erkekler kadınsız eksiktirler.	1	2	3	4	5	6
14. Kadınlar işyerlerindeki problemleri abartmaktadırlar.	1	2	3	4	5	6
15. Bir kadın bir erkeğin bağlılığını kazandıktan sonra genellikle o erkeğe sıkı bir yular takmaya çalışır.	1	2	3	4	5	6

16. Adaletli bir yarışmada kadınlar erkeklere karşı kaybettikleri zaman tipik olarak kendilerinin ayrımcılığa maruz kaldıklarından yakınır.	1	2	3	4	5	6
17. İyi bir kadın erkeği tarafından yüceltilmelidir.	1	2	3	4	5	6
18. Erkekler cinsel yönden yaklaşılabılır olduklarını gösterircesine şakalar yapıp daha sonra erkeklerin tekliflerini reddetmekten zevk alan birçok kadın vardır.	1	2	3	4	5	6
19. Kadınlar erkeklerden daha yüksek ahlaki duyarlılığa sahip olma eğilimindedirler.	1	2	3	4	5	6
20. Erkekler hayatlarındaki kadın için mali yardım sağlamak için kendi rahatlarını gönüllü olarak feda etmelidirler.	1	2	3	4	5	6
21. Feministler erkeklere makul olmayan istekler sunmaktadırlar.	1	2	3	4	5	6
22. Kadınlar erkeklerden daha ince bir kültür anlayışına ve zevkine sahiptirler.	1	2	3	4	5	6

Ek 6

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

Sayın Katılımcı,

Bu araştırma Ufuk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Tezli Yüksek Lisans Programı kapsamında öğretim üyesi Doç. Dr. Eda Karacan' ın akademik danışmanlığında ve Psikoloji Yüksek Lisans Programı öğrencisi Sebil Ayrıl tarafından yürütülen tez çalışmasının bir parçasıdır.

Çalışmanın amacı; flört şiddeti, cinsiyetçilik ve meşrulaştırma arasındaki ilişkileri incelemektir. Bu kapsamda sizden bazı anketleri doldurmanız istenmektedir. Çalışma sonuçları genç yetişkinlerin bu konudaki düşünce ve davranışlarının anlaşılmasında önemli bir bilgi sağlayacaktır. Bu çalışmada her soruya vereceğiniz yanıt son derece önemlidir. Lütfen anketlerin başındaki bütün açıklamaları dikkatlice okuyarak size en uygun gelen cevabı işaretleyiniz. Ankette yer alan soruların doğru veya yanlış bir cevabı yoktur, önemli olan sizin ne düşündüğünüz ve ne hissettiğinizdir. Lütfen hiçbir soruyu atlamadan anketleri tamamlamaya özen gösteriniz. Vereceğiniz bilgiler tamamıyla gizli tutularak, yalnızca araştırmacılar tarafından, grup düzeyinde değerlendirilecektir. Çalışmadan elde edilecek sonuçlar toplu olarak değerlendirilerek, sadece bilimsel amaçlı olarak kullanılacaktır. Anketlere katılım tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Çalışmada sizi rahatsız eden herhangi bir soruyla karşılaşırsanız ya da ankete devam etmek istemezseniz anketi yarıda bırakabilirsiniz. Bu çalışmaya katıldığınız için şimdiden teşekkür ederim.

“Bu çalışmaya tamamen gönüllü olarak katılıyorum ve istediğim zaman yarıda kesip çıkabileceğimi biliyorum. Verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlı yayımlarda kullanılmasını kabul ediyorum.”

KABUL EDİYORSANIZ LÜTFEN YANDAKİ ALANI İŞARETLEYİNİZ ()

Veri toplama ve analiz sürecinin sonunda elde edilen bulgularla ilgili tüm sorularımız için;

Araştırmacı
Sebil AYRAL

Akademik DANIŞMAN
Doç. Dr. Eda KARACAN
Ufuk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi
Psikoloji Bölümü

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Sebil Ayrıl

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Atılım Üniversitesi (Ankara) (2011 – 2016)

Psikoloji Bölümü

(Ösym Tam Burslu - %100 İngilizce) Bölüm Üçüncülüğü (CGPA 3,79/4,00)

Yüksek Lisans Öğrenimi : Ufuk Üniversitesi (Ankara) (2019 – 2021)

Psikoloji A.B.D. Psikoloji Programı

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce (İleri düzey); Korece: (İleri düzey)

Bilimsel Faaliyetler : 19. Ulusal Psikoloji Öğrencileri Kongresi, Serbest Bildiri Katılımı (2014)

: Atılım Üniversitesi 9. Psikoloji Bölümü Öğrenci Araştırmaları Üçüncülüğü (2014)

İş Deneyimi

Stajlar : Öğrenci Asistan, Atılım Üniversitesi, 2013-2016

: Stajyer Psikolog, Gülhane Eğitim Araştırma Hastanesi, 2015

: Yardımcı Psikolog, Ankara Üniv. Hast. Özgül Öğrenme Güçlüğü Grupları, 2014